

महाराष्ट्र विधानपरिषद

तिसरे अधिवेशन, २०१६

तारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

सोमवार, दिनांक २५ जुलै, २०१६ / श्रावण ३, १९३८ (शके)

(१) वित्त आणि नियोजन, वने मंत्री	}	यांचे प्रभारी विभाग
(२) ग्रामविकास, महिला व बाल विकास मंत्री		
(३) जलसंपदा मंत्री		
(४) खारभूमी विकास मंत्री		
(५) सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री		
(६) जलसंधारण मंत्री		
(७) रोजगार हमी योजना मंत्री		

प्रश्नांची एकूण संख्या - ५४

राज्याची ऑनलाईन इंटरनेट लॉटरी पुन्हा सुरु करण्याबाबत

- (१) * २०६०५ श्री.अमरिशभाई पटेल, श्री.संजय दत्त, श्री.रामहरी रुपनवर :
- सन्माननीय वित्त मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) राज्याची ऑनलाईन इंटरनेट लॉटरी सुरु करून त्यातून मिळणाऱ्या तुटपुंज्या करापोटी राज्य शासन कोटयवधी रुपयांचा महसूल बुडवत असून शासनाने आपल्या मालकीची बंद केलेली ऑनलाईन इंटरनेट लॉटरी पुन्हा सुरु करावी अशी मागणी राज्यातील लॉटरी विक्रेत्यांनी मा.वित्तमंत्री यांच्याकडे केल्याचे माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) होय,

दिनांक ७ एप्रिल, २०१६ च्या पत्रान्वये निवेदन प्राप्त झालेले आहे.

(२) व (३) ऑनलाईन सुरु करण्याबाबत मा.राज्यमंत्री (वित्त) यांनी दिनांक ५ जुलै, २०१६ रोजी सर्व संबंधितांची बैठक घेऊन तांत्रिक, कायदेशीर व सामाजिक बाबी तपासण्याचे निर्देश दिलेले आहेत. सदर बाब विचाराधीन आहे.

राज्यासह मुंबईत थॅलेसेमियाग्रस्त रुग्णांमध्ये वाढ होत असल्याबाबत

(२) * २०१९३ श्री.जगन्नाथ शिंदे, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.खवाजा बेग, अॅड.राहुल नार्वेकर, अॅड.जयदेव गायकवाड : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात थॅलेसेमियाग्रस्त रुग्णांमध्ये दरवर्षी वाढ होत असून यातील ४० टक्क्यांहून अधिक रुग्ण हे मुंबईत असल्याचे दिनांक ७ मे, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, नागरीकांमध्ये थॅलेसेमियाबद्दल जागृती नसल्याने या रुग्णांची संख्या वाढत असल्याने सदर आजाराच्या वाढीस आळा घालण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) राज्यात थॅलेसेमियाग्रस्त रुग्णांमध्ये दरवर्षी वाढ होत आहे ही बाब खरी असून यातील ४० टक्क्यांहून अधिक रुग्ण हे मुंबईत आहेत हे खरे नाही.

(२) राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य अभियान कार्यक्रमांतर्गत महाराष्ट्र राज्यात जिल्हा रुग्णालय ठाणे, नाशिक, सातारा, अमरावती या चार ठिकाणी डे केयर सेंटर अंतर्गत-हिमोफिलिया, थॅलेसेमिया, सिकलसेल अॅनिमिया या आजारांचे निदान, उपचार व प्रतिबंधात्मक उपाययोजना राबविण्यात येते. या व्यतिरिक्त केईएम रुग्णालय, मुंबई तसेच बी. जे. वैद्यकीय महाविद्यालय, पुणे येथे उपचाराची सोय उपलब्ध आहे. रुग्णांना व त्यांच्या नातेवाईकांना समुपदेशन करण्यात येते.

२०१६-१७ च्या कार्यक्रमांमध्ये जिल्हा रुग्णालय अहमदनगर, पुणे, नागपूर, औरंगाबाद ही केंद्रे मंजूर करण्यात आली आहेत. जिल्हा रुग्णालय ठाणे, नाशिक, सातारा आणि अमरावती येथे गरोदर मातांची व बालकांची चाचणी करण्यात येते.

राष्ट्रीय बाल स्वास्थ्य कार्यक्रमांतर्गत १८ वर्ष वयोगटातील व्यक्तींची तपासणी (चाचणी) सुरुवात या वर्षापासून होणार आहे. राष्ट्रीय आरोग्य अभियान कार्यक्रमांतर्गत मोफत सेवेमध्ये थॅलेसेमिया आजाराच्या चाचणीचा समावेश करण्यात आलेला आहे. थॅलेसेमिया रोगाबाबत जनतेत जनजागृती निर्माण करण्याची तरतूद, राष्ट्रीय बाल स्वास्थ्य कार्यक्रमांतर्गत करण्यात आलेली आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील प्रधानमंत्री ग्रामसडक योजनेस निधी उपलब्ध करण्याबाबत

(३) * १९५४९ डॉ.अपूर्व हिरे, श्री.माणिकराव ठाकरे, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.संजय दत्त, श्री.शरद रणपिसे, श्री.रामहरी रुपनवर : तारांकित प्रश्न क्रमांक १४५८३ ला दिनांक १ एप्रिल, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) केंद्राने राज्यातील प्रधानमंत्री ग्रामसडक योजनेतर्गत मंजूर केलेल्या कामांच्या प्रमाणात केंद्र शासनाकडून आवश्यक निधी प्राप्त न झाल्यामुळे कामांच्या गतीवर परिणाम होत आहे सदर योजनेतर्गत मंजूर कार्यक्रमाच्या प्रमाणात निधी उपलब्ध व्हावा यासाठी शासनाने केंद्र शासनाकडे पाठपुरावा केला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर योजनेतर्गत राज्याने ५०० पेक्षा जास्त लोकसंख्येच्या २५ वाड्या/वस्त्या जोडण्याचा जो प्रस्ताव टप्पा-१३ अंतर्गत केंद्र शासनाच्या मान्यतेस्तव सादर करण्यांत आला आहे, त्यास केंद्र शासनाकडून मान्यता प्राप्त झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, राज्यातील उपरोक्त योजनेतर्गत मंजूर कामांसाठी निधी प्राप्त झाला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) सन २०१५-१६ या आर्थिक वर्षाकरीता केंद्र शासनाने सदर योजनेसाठी केंद्र हिस्सा रु.५५३.३० कोटी वितरित केला आहे. सन २०१६-१७ या वर्षासाठी रु.६०६ कोटी नियतव्यय निश्चित केला असून रु.११६.११ कोटी इतका निधी आतापर्यंत

वितरीत केलेला आहे. तसेच राज्य शासनाने राज्य हिश्याकरीता सन २०१५-१६ मध्ये रु.१७६.३८ कोटी आणि सन २०१६-१७ मध्ये रु.७७.४० कोटी इतका निधी वितरीत केलेला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

येवला तालुक्यातील (जि.नाशिक) आरोग्य संस्थांच्या पदांचा आकृतिबंध मंजूर करण्याबाबत

(४) * १९३७७ श्री.जयवंतराव जाधव : तारांकित प्रश्न क्रमांक १४९७२ ला दिनांक १८ मार्च, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) प्राथमिक आरोग्य केंद्र, भारम तसेच उपकेंद्र, खिर्डीसाठे व भुलेगाव (ता.येवला, जि.नाशिक) या नवीन मंजूर आरोग्य संस्थांची बांधकामे १०० टक्के पूर्ण होऊनही केवळ पदांचा आकृतिबंध प्रलंबित असल्यामुळे कोट्यवधी रुपयांच्या इमारती विनावापर पडून असल्यामुळे पदांचा आकृतिबंध मंजूर करण्याची मागणी लोकप्रतिनिधींनी करूनही सदर आरोग्य संस्था कार्यान्वित झालेल्या नसल्याचे माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त आरोग्य संस्थांचे ७५ टक्के बांधकाम पूर्ण झाल्याबाबत लेखी उत्तर निकालात खोटे असल्याबाबत लोकप्रतिनिधींनी दिनांक २३ मार्च, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास शासनाकडे तक्रार केलेली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) असे निवेदन प्राप्त झाले आहे.

(३) प्राथमिक आरोग्य केंद्र भारम तसेच उपकेंद्र खिर्डीसाठे व भुलेगाव यांची बांधकामे पूर्ण झाली असून या केंद्रासाठी पदनिर्मितीचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील शिक्षक तसेच इतर कर्मचाऱ्यांना सातवा वेतन
आयोग लागू करण्याबाबत**

(५) * २२६४६ श्री.विक्रम काळे : तारांकित प्रश्न क्रमांक १७७३२ ला दिनांक १८ मार्च, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय वित्त मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील शिक्षक तसेच इतर कर्मचाऱ्यांना सातवा वेतन आयोग लागू करण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने घेतलेल्या निर्णयाचे स्वरूप काय आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) (२) व (३) प्रचलित पध्दतीनुसार केंद्र शासनाने केंद्रीय कर्मचाऱ्यांना वेतन आयोगाच्या शिफारशी लागू केल्यानंतर राज्य शासन राज्य वेतन सुधारणा समिती नियुक्त करते. सदर समितीच्या शिफारशीनुसार वेतन आयोग लागू करण्याची कार्यवाही करण्यात येते. प्रचलित पध्दतीनुसार योग्य वेळी आवश्यक कार्यवाही शासनातर्फे करण्यात येईल.

**परभणी-हिंगोली जिल्ह्यातील जलयुक्त शिवार योजना
अभियानांतर्गत झालेल्या कामाची चौकशी करण्याबाबत**

(६) * १९९७३ श्री.अब्दुल्लाखान दुर्गणी, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.अमरसिंह पंडित : तारांकित प्रश्न क्रमांक १५०३२ ला दिनांक १ एप्रिल, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) परभणी-हिंगोली जिल्ह्यात जलयुक्त शिवार योजना अभियानांतर्गत करण्यात आलेल्या कामांचा दर्जा, त्रस्त तपासणी यंत्रणा, अशास्त्रीय कामे व इतर गैरप्रकारांची चौकशी करण्यात यावी अशी मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी विभागीय आयुक्त, औरंगाबाद यांच्याकडे सन २०१६ मध्ये लेखी निवेदनाव्दारे केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी दिलेल्या अर्जातील सर्व मुद्द्यांची शासनाने चौकशी करून दोषी संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. राम शिंदे : (१) हे खरे नाही.

तथापि, मा. लोकप्रतिनिधी यांनी मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन व जिल्हाधिकारी, परभणी यांनी जिंतूर व सेलू येथील जलयुक्त शिवार योजनेंतर्गत झालेल्या कामांची चौकशी करणेबाबत पत्र दिलेले आहे. हिंगोली जिल्हयात अशी बाब निदर्शनास आलेली नाही.

(२) सदर पत्राच्या अनुषंगाने जिल्हाधिकारी, परभणी यांनी कार्यकारी अभियंता, लघुपाटबंधारे परभणी (राज्य स्तर), यांचेमार्फत जिंतूर व सेलू तालुक्यातील जलयुक्त शिवार अभियान अंतर्गत सुरु असलेल्या सिमेंट नालाबांध कामाबाबत चौकशी करून अहवाल शासनास सादर केलेला आहे.

तथापि, सदर प्रकरणी ज्या यंत्रणेने काम केलेले आहे त्याच यंत्रणेकडून चौकशीची कार्यवाही झाल्याचे दिसून येत आहे. चौकशीचे काम पारदर्शीपणे व गुणत्तापूर्वक व्हावे यासाठी त्रयस्थ यंत्रणेकडून चौकशी करणे आवश्यक असल्यामुळे विभागीय आयुक्त, औरंगाबाद यांना शासनाच्या दि. १८ जुलै, २०१६ रोजीच्या पत्रान्वये नजीकच्या जिल्हयातील वरिष्ठ स्तरावरील तांत्रिक अधिकाऱ्याकडून सदर कामांची चौकशी करून अहवाल सादर करणेबाबत सूचना देण्यात आल्या आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मध्य गोदावरी खोऱ्यातील पाणी वापराच्या
बृहत आराखड्यास मंजूरी देण्याबाबत**

(७) * २२४४९ श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.नरेंद्र पाटील : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मध्य गोदावरी खोऱ्यातील १८.३३ टी.एम.सी. पाणी वापराच्या बृहत आराखड्यास मान्यता देण्याबाबत मा.मुख्यमंत्री यांनी दिनांक ५ ऑगस्ट, २०१४ व दिनांक १९ जानेवारी, २०१६ रोजीच्या पत्रानुसार मा.राज्यपाल महोदय यांना विनंती केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या आराखड्यातील २५० हे. सिंचन क्षमता व २ द.ल.घ.मी. पाणी साठा क्षमतेपेक्षा कमी प्रकल्पांचे पाणी उपलब्धता प्रमाणपत्र घेण्याची प्रक्रिया प्रलंबित आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, मराठवाड्यातील दुष्काळी परिस्थिती निर्मूलनार्थ उक्त आराखड्यातील प्रकल्पांची कामे तसेच बीड जिल्ह्यातील प्रकल्पांची कामे सुरु करण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) तसेच २५० हे. हून कमी सिंचन क्षमतेचे कोणकोणते प्रकल्प या आराखड्यात प्रस्तावित करण्यात आले आहेत,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) होय.

(२) होय, हे खरे आहे.

मध्य गोदावरी खोऱ्यातील अस्तित्वातील २५ प्रकल्पांचे प्रत्यक्ष पाणीवापरावर आधारीत फेरनियोजनाबाबतची आवश्यक कार्यवाही गोदावरी मराठवाडा सिंचन विकास महामंडळाचे स्तरावर प्रगतीपथावर असून सदर कार्यवाही पूर्ण झाल्यानंतर मध्य गोदावरी उपखोऱ्यातील १८.३३ अ.घ.फु. पाणी वापरांतर्गत प्रस्तावित प्रकल्पांना मुख्य अभियंता (नियोजन व जलविज्ञान), नाशिक यांचेकडून पाणी उपलब्धता प्रमाणपत्र प्राप्त होऊ शकेल.

(३) मध्य गोदावरी खोऱ्यातील भविष्यकालीन योजनांच्या बृहत आराखड्यास शासनाने काही अटींच्या अधिन राहून दि. ०३.०४.२०१३ रोजी तत्वतः मान्यता दिली आहे. सदर अटींची पूर्तता महामंडळ स्तरावर प्रगतीत आहे.

या आराखड्याव्यतिरिक्त जलयुक्त शिवार अभियानांतर्गत सन २०१५-१६ मध्ये बीड जिल्ह्यातील २७१ गावांमध्ये ५६५२ कामे पूर्ण करण्यात आली असून ६१२ कामे प्रगतीपथावर आहेत. सन २०१६-१७ मध्ये २४५ गावांची निवड करण्यात आली आहे. तसेच बीड जिल्ह्यातील ३ प्रकल्पांना शासन स्तरावरून व २ प्रकल्पांना महामंडळ स्तरावरून सुधारीत प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात आलेली आहे. बीड जिल्ह्यात बांधकामाधीन २ मध्यम प्रकल्प व ६ ल.पा. प्रकल्प असून यासाठी एकूण रु. १७.९०९ कोटी निधीची तरतूद आहे.

(४) आराखड्यात २५० हे. पर्यंत सिंचन क्षमतेचे एकूण २१६ प्रकल्प प्रस्तावित करण्यात आलेले आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात वाघांचा व बिबट्यांचा अपघात किंवा शिकारीने मृत्यू
होऊ नये म्हणून ई-सर्वेलंस पध्दती अंमलात आणण्याबाबत

(८) * २०३५७ श्री.संजय दत्त, श्री.शरद रणपिसे, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे,
श्री.रामहरी रुपनवर, श्रीमती स्मिता वाघ : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा
खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात सन २०१२ ते २०१५ या कालावधीत १९ वाघांचा व ८१ बिबट्यांचा
अपघातात मृत्यू झाल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास
आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर वाघांचे व बिबट्यांचे अपघाती मृत्यू झाल्याची नोंद
वनखात्याच्या दफ्तरी असली तरी यातील बहुतेक वाघ-बिबट्यांची शिकार झाली
असल्याची शक्यता आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, वाघांचा व बिबट्यांचा अपघाती किंवा शिकारीने मृत्यू होऊ नये
म्हणून ई-सर्वेलंस पध्दती अंमलात आणण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही
केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) राज्यात सन २०१२ ते २०१५ या कालावधीत
५ वाघांचा व ८० बिबट्यांचा अपघातात मृत्यू झालेला आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) ताडोबा-अंधारी व्याघ्र प्रकल्प व त्यानजिकच्या चंद्रपूर (प्रादेशिक),
वनवृत्तामधील मध्य चांदा व ब्रम्हपूरी वन विभागांमध्ये मानव-वन्यप्राणी
(विशेषतः वाघ) संघर्षाच्या घटना आढळून आल्या आहेत. त्यावर परिणामकारक
उपाययोजना करण्यासाठी केंद्र शासनाच्या माहिती व प्रसारण मंत्रालयाच्या
अधिनस्थ असलेल्या मे. ब्रॉडकास्ट इंजिनिअरींग अँड कन्सल्टंटस् इंडिया
लिमिटेड (BECIL) या कंपनीद्वारे बाधीत क्षेत्राचे सर्वेक्षण करून अहवाल
बनविण्यात आला आहे. त्याअनुषंगाने तयार करण्यात आलेला उक्त
वनविभागाच्या संवेदनशील क्षेत्रात ई-सर्वेलंस प्रणाली वापरण्याचा प्रस्ताव
शासनाच्या विचाराधीन आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

उपजिल्हा रुग्णालय पंढरपूर (जि.सोलापूर) येथे डॉक्टरांची रिक्त पदे भरण्याबाबत

(९) * १९३८९ श्री.प्रशांत परिचारक : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पंढरपूर (जि.सोलापूर) येथे येणारे लाखो भाविक व त्या परिसरातील नागरिकांना अत्याधुनिक वैद्यकीय सुविधा अल्प दरात मिळावी यासाठी शासनाने कोटयवधी रुपये खर्च करून अत्याधुनिक उपजिल्हा रुग्णालय सुरु केले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, त्या ठिकाणी डॉक्टरांची कमतरता व सोई-सुविधेचा अभाव असल्याने मागील वर्षी डॉक्टरांच्या राजीनाम्यामुळे उपजिल्हा रुग्णालय, पंढरपूर अडचणीत आल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, राजीनाम्यामुळे रिक्त झालेली पदे भरण्यात आली नसल्याने रुग्णांवर उपचार होत नसून शस्त्रक्रिया करण्यासाठी व मोठा आजार झाल्यास किंवा अपघात घडल्यास सोलापूर येथे न्यावे लागते, हे खरे आहे काय,

(४) असल्यास, डॉक्टरांची रिक्त पदे भरण्याच्या दृष्टीने शासनाने काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) हे खरे आहे.

(२) अंशतः खरे आहे. वैद्यकीय अधिकारी संवर्गातील १४ पैकी ५ पदे रिक्त आहेत.

(३) व (४) हे अंशतः खरे आहे. काही विशेषज्ञांची पदे रिक्त आहेत. तथापि आय.पी.एच.एस. अंतर्गत तज्ञ डॉक्टरांकडून उपचार व शस्त्रक्रिया विभागाचे व इतर विभागांचे कामकाज सुरु ठेवण्यात आले आहे. आवश्यकतेनुसार काही रुग्णांना विशेषोपचारासाठी इतरत्र संदर्भित केले जात आहे. तसेच रुग्णालयातील रिक्त पदे भरण्याबाबतची कार्यवाही सुरु आहे.

अहमदनगर जिल्हा शासकीय रुग्णालयातील एमआरआय सिटीस्कॅन मशिन नाशिक येथे हलविल्याबाबत

(१०) * २२५४० श्री.अरुणकाका जगताप : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अहमदनगर जिल्हा शासकीय रुग्णालयातील एमआरआय सिटीस्कॅन मशिन नाशिक येथे हलविण्यात आल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी करण्यात आली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) जिल्हा रुग्णालय, अहमदनगर येथील रेडीओलॉजी विभागात राष्ट्रीय आरोग्य अभियानांतर्गत पी.पी.पी.तत्वावर सी.टी.स्कॅन मशिन सुरु करण्याबाबत विप्रो कंपनीशी करार करण्यात आला होता. त्यामुळे जिल्हा रुग्णालय, अहमदनगर येथील जुनी सी.टी.स्कॅन मशीन उपजिल्हा रुग्णालय, कळवण येथे स्थलांतरीत करण्यात आली.

परंतु कंपनीने विहित वेळेत करार पूर्ण न केल्यामुळे सदर करार रद्द करण्यात आला. त्यामुळे नवीन सी.टी.स्कॅन मशीन खरेदीसाठी संचालनालय स्तरावरून तांत्रिक मान्यता मिळालेली आहे. जिल्हा नियोजन समितीकडे निधी मिळण्याबाबत प्रस्ताव दिलेला आहे निधी उपलब्ध होताच सदर मशीन खरेदी करण्यात येईल.

तसेच अत्यावस्थ रुग्णांसाठी खाजगी रेडीओलॉजी विभागाकडून सी.टी.स्कॅन चाचण्या करून रुग्ण कल्याण समितीमार्फत खर्च भागविण्यात येत आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील सिंचनासंदर्भात डॉ.माधवराव चितळे समितीने
सादर केलेल्या अहवालातील शिफारशीबाबत**

(११) * २०३२१ श्री.शरद रणपिसे, श्री.संजय दत्त, श्री.रामहरी रुपनवर :

सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील सिंचनासंदर्भात शासनास शिफारशी करण्यासाठी डॉ.माधवराव चितळे समितीने सादर केलेल्या अहवालातील प्रमुख शिफारशी काय आहेत,
- (२) असल्यास, सदर अहवालातील शिफारशीच्या अनुषंगाने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, तसेच कार्यवाहीचे स्वरूप काय आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) सिंचन विषयक विशेष चौकशी समितीने (चितळे समिती) दिलेल्या अहवालात विविध महामंडळातील प्रकल्पांमध्ये झालेल्या अनियमितताबाबत जबाबदारी निश्चित करून कारवाई करण्याबाबत सुचविण्यात आले आहे. तसेच प्रकल्प ठरलेल्या मुदतीत व खर्चात पूर्ण करण्याकरिता व सिंचन क्षेत्रात वाढ होण्यासाठी ४२ सुधारणा प्रस्तावित करण्यात आल्या आहेत. त्यातील प्रमुख शिफारसी पुढीलप्रमाणे आहे.

- अ) बिगर सिंचन पाणीवापर सतत वाढत जाणार असल्यामुळे त्यावर १०० टक्के प्रक्रिया करण्याची जबाबदारी नगरपालिका व उद्योग यांचेवर टाकण्याचा कायदा करून त्याची कठोर अंमलबजावणी प्रथम प्राधान्याने तुटीच्या व अतितुटीच्या खोऱ्यांमध्ये करावी.
- ब) लाभक्षेत्रातील संपूर्ण क्षेत्रातील विहिरींवरील पाणीपट्टी आकारणी रद्द न करता केवळ पाणीवापर संस्थांकडे हस्तांतरित झालेल्या क्षेत्रातील विहिरींवरील पाणीपट्टी आकारणी रद्द करावी.
- क) प्रकल्पांची वास्तविक किंमत (मूळ किंमत + भाववाढ) हीच प्रशासकीय मान्यता किंमत समजावी व त्यानुसार किंमतवाढ १५% पेक्षा जास्त असल्यासच सुप्रमा द्यावी केंद्रीय जल आयोग निकषांप्रमाणे.
- ड) जलसंपदा विभागाची स्वतंत्र नियम संहिता असावी.
- ई) दूरसंवेदन तंत्राने राज्यातील मोठ्या, मध्यम व काही प्रतिनिधीक लघुपाटबंधारे धरणांमध्ये प्रत्यक्ष गाळांचे सर्वेक्षण करण्याचा समयबद्ध कार्यक्रम राबवावा.

(२) चितळे समितीच्या अहवालात गंभीर अनियमितता निदर्शनास आलेल्या १२ प्रकल्पांबाबत लाचलुचपत प्रतिबंधक विभागामार्फत चौकशी आदेशीत केली आहे.

कोंडाणे प्रकल्पाच्या बाबतीत ३ अधिकाऱ्यांना व काळू प्रकल्पाचे बाबतीत एका अधिकाऱ्यास निलंबित करण्यात आले आहे. कोंडाणे प्रकल्पाबाबत ८ अधिकाऱ्यांवर विभागीय चौकशी सुरू करण्यात आली आहे.

१६ दोषयुक्त प्रकल्पांची छाननी व पुनर्रचना राज्य तांत्रिक सल्लागार समितीमार्फत प्रगतीत आहे.

तसेच प्रस्तावित ४२ सुधारणांच्या अंमलबजावणीसाठी अ.मु.स.(गृह) यांचे अध्यक्षतेखाली उच्चस्तरीय समिती स्थापन करण्यात आलेली आहे. सदर समितीच्या बैठकांमध्ये झालेल्या निर्णयानुसार १४ सुधारणांबाबत कार्यवाही पूर्ण करण्यात आलेली आहे. उर्वरित सुधारणांबाबत निर्णय अंतिम करण्याबाबतचा कार्यवाही प्रगतीपथावर आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नेरे (ता.पनेवल, जि.रायगड) आरोग्य केंद्रात केवळ
दोन डॉक्टर कार्यरत असल्याबाबत**

(१२) * २२००७ श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.किरण पावसकर, श्री.अनिल भोसले : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पनेवल तालुक्यातील (जि.रायगड) ७ लाख ५० हजार लोकसंख्येसाठी जिल्हा परिषदेची फक्त ५ आरोग्य केंद्रे असून नेरेमध्ये उभारण्यात आलेल्या आरोग्य केंद्राच्या कार्यक्षेत्र ४६ गावांचा समावेश असून सदर केंद्रात केवळ दोन डॉक्टर कार्यरत असून दोन्ही डॉक्टर शिक्षणासाठी रजेवर गेल्याने रुग्णांना औषधोपचार मिळत नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार सदर केंद्रातून रुग्णांना उपचार मिळणेबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यांत येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) अंशतः खरे आहे.

प्राथमिक आरोग्य केंद्र, नेरे, ता.पनेवल येथील वैद्यकीय अधिकारी सेवांतर्गत पदव्युत्तर अभ्यासक्रमाकरीता गेलेले असल्यामुळे रुग्णांची गैरसोय होऊ नये म्हणून अन्य वैद्यकीय अधिकाऱ्यांची तात्पुरती नेमणूक करण्यात आली आहे. तसेच दिनांक ३१.५.२०१६ च्या बदली आदेशान्वये नियमित वैद्यकीय अधिकाऱ्यांची नियुक्ती केलेली असून ते दिनांक ४.७.२०१६ रोजी रुजू झाले आहेत. सदर वैद्यकीय अधिकाऱ्यांमार्फत रुग्णांना औषधोपचार करण्यात येत आहेत.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नागपूर-रामटेक राष्ट्रीय महामार्ग क्र.७ मनसर ते मानेगाव जबलपूर
रोड प्रकल्पास वन विभागाकडून परवानगी मिळण्याबाबत**

(१३) * २१७१० श्री.गिरीशचंद्र व्यास, प्रा.अनिल सोले, श्री.नागो गाणार : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर-रामटेक राष्ट्रीय महामार्ग क्र.७ मनसर ते मानेगाव जबलपूर रोड प्रकल्पास चालना देण्यासाठी वन विभागाकडून परवानगी न मिळाल्याने सदर रस्त्याचे काम अपूर्ण असल्याचे माहे मार्च, २०१६ च्या पहिल्या आठवड्यात निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून त्यानुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) व (२) केंद्र शासनाने दिनांक १३ डिसेंबर, २०१३ रोजीच्या पत्रान्वये राष्ट्रीय महामार्ग क्र.७ च्या कामासाठी ४९.२४६ हे. वनक्षेत्र वळतीकरणास तत्वतः मान्यता दिली आहे. सदर प्रस्ताव एकरेषीय (Linear) असल्याने, प्रकल्प यंत्रणेने तत्वतः मान्यता पत्रातील आवश्यक अटींची पूर्तता/ आवश्यक रकमेचा भरणा केल्यानंतर राज्य शासनाने दिनांक ११ फेब्रुवारी, २०१५ रोजीच्या पत्रान्वये वनक्षेत्रात वृक्षतोडीसाठी व प्रकल्पाचे काम सुरू करण्यास परवानगी दिली आहे.

केंद्र शासनाने दिनांक १५ मे, २०१५ रोजीच्या आदेशान्वये काही अटींच्या अधीन राहून प्रकल्पास विधिवत मान्यता प्रदान केली. सदर अटींची पूर्तता प्रकल्प यंत्रणेने केल्यामुळे दिनांक ९ सप्टेंबर, २०१५ रोजीच्या शासन आदेशान्वये वनजमीन वळतीकरणाचे आदेश देण्यात आले असून, प्रकल्प यंत्रणेस प्रकल्पाचे कामाकरीता वनजमीन उपलब्ध करून देण्यात आली आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

मौजे गागलेगाव (ता.बिलोली, जि.नांदेड) येथील

मानव विकास आरोग्य केंद्र सुरू करण्याबाबत

(१४) * १९९२२ श्री.अमरनाथ राजूरकर : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे गागलेगाव (ता.बिलोली, जि.नांदेड) येथील मानव विकास आरोग्य केंद्राची इमारत बांधून गेल्या एक वर्षापासून सदर इमारतीस कुलुप असल्याने नागरीकांची गैरसोय होत असल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्राथमिक आरोग्य केंद्रा अंतर्गत गागलेगावासह इकळी मोर, कुंभारगाव, मुस्तापूर आदि गावातील रुग्णांना शासनाच्या व अधिकाऱ्यांच्या दुर्लक्षपणामुळे त्रास सहन करावा लागत असल्याची बाब निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) अंशतः खरे आहे.

मौजे गागलेगाव, ता.बिलोली, जि.नांदेड येथील आरोग्य उपकेंद्राच्या इमारत बांधकामाकरीता मानव विकास निधीतून अनुदान प्राप्त झाले होते. या निधीतून सदर उपकेंद्राची इमारत दि.३.०२.२०१६ रोजी बांधून पूर्ण झाली आहे. या इमारतीतील विद्युतीकरणाचे काम शिल्लक आहे. सदर काम पूर्ण झाल्यानंतर इमारत आरोग्य विभागाच्या ताब्यात घेण्यात येईल.

(२) हे खरे नाही.

सद्यस्थितीत या उपकेंद्राचे कामकाज ग्रामपंचायत इमारतीत सुरळीतपणे सुरु आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**विखळे (ता.खटाव, जि.सातारा) येथे रोहयो अंतर्गत
काम करणाऱ्या मजूरांना कामे मिळण्याबाबत**

(१५) * २२४६१ श्री.आनंदराव पाटील, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप : सन्माननीय रोजगार हमी योजना मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) विखळे (ता.खटाव, जि.सातारा) येथे रोहयोच्या कामाची मागणी असतानाही गेल्या दीड महिन्यांपासून संबंधित अधिकाऱ्यांनी मंजूरी न दिल्याने येथील ७० मजूरांवर रोजगाराअभावी उपासमारीची वेळ आल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, यासंदर्भात शासनाने चौकशी करून मजूरांना रोहयोची कामे सुरु करून रोजगार देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयकुमार रावल : (१) नाही, अशी बाब निदर्शनास आलेली नाही.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**चौंढी धरण (ता.पातुर, जि.अकोला) गावातील
ग्रामस्थांना अज्ञात आजाराने ग्रासल्याबाबत**

(१६) * २०२११ श्री.माणिकराव ठाकरे, श्री.संजय दत्त, श्री.शरद रणपिसे :
सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा
खुलासा करतील काय :-

(१) चौंढी धरण (ता.पातुर, जि.अकोला) गावातील सुमारे ३० ग्रामस्थांना दिनांक ७
मे, २०१६ रोजी अज्ञात आजाराने ग्रासले असल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा
त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर अज्ञात आजाराची संबंधित विभागाकडून तपासणी करण्यात
आली आहे काय, त्यात काय आढळून आले, तसेच सदर आजार आटोक्यात
आणण्याबाबत व त्यावर औषधोपचार करण्यासाठी शासनाने काय कार्यवाही केली
वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) हे अंशतः खरे आहे.

माहे मे, २०१६ मध्ये सदर गावात विषाणूंमुळे होणाऱ्या तापाची साथ झाली
होती व एकूण २७ तापाचे रुग्ण आढळून आले होते.

(२) होय.

रक्त नमुने व रक्तजल नमुने तपासणी अहवाल व प्रत्यक्ष रुग्णांना
असलेली लक्षणे ह्यावरून तापाचा (व्हायरल फिवर) उद्रेक घोषित करण्यात आला.

करण्यात आलेली कार्यवाही :-

१. प्रा. आ. केंद्राचे पथकामार्फत मौजे चौंढी येथे ताप रुग्ण सर्वेक्षण
करण्यात आले.
२. सर्वेक्षणामध्ये २७ ताप रुग्णांचे रक्त नमुने घेतले.
३. रुग्णांना शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय अकोला येथे संदर्भित
करण्यात आले.
४. २० ताप रुग्णांचे रक्तजल नमुने डेंग्यु व चिकुनगुनिया तपासणी करीता
त्वरीत शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय अकोला येथे पाठविण्यात
आले.
५. ताप रुग्णांवर उपचार करण्यात आले.

६. गावकऱ्यांशी प्रत्यक्ष संवाद साधून आरोग्य शिक्षण देण्यात आले.
 ७. कोरडा दिवस पाळणेबाबत मार्गदर्शन करण्यात आले.
 ८. गावातील नाल्या गटारे वाहती करणे, शेणाचे खताचे खड्डे बुजविणे किंवा शेणखताचे ढिगारे गावाबाहेर नेऊन टाकण्याबाबत ग्रामपंचायतीला आदेशित करण्यात आले.
 ९. गावकऱ्यांनी पिण्याचे पाणी गाळून व उकळून पिण्याबाबत मार्गदर्शन केले.
 १०. ताप व इतर लक्षणे आढळून आल्यास त्वरीत आरोग्य कर्मचाऱ्यांमार्फत उपचार करून घेण्याबाबत सुचित करण्यात आले.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**करवंड, उंद्री (ता. चिखली, जि.बुलडाणा) येथील वनक्षेत्रातील
अस्वलाच्या हल्ल्याने शेतकऱ्याचा मृत्यू झाल्याबाबत**

- (१७) * २२३७८ श्री.सुभाष झांबड, श्री.रामहरी रुपनवर, श्रीमती हुस्नबानू
खलिफे : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) करवंड, उंद्री (ता. चिखली, जि.बुलडाणा) येथील वनक्षेत्रातील अस्वलाच्या हल्ल्यात ५८ वर्षीय शेतकऱ्याचा मृत्यू झाल्याची घटना दिनांक १५ मे, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,
 - (२) असल्यास, वनविभाग अधिकाऱ्यांच्या दुर्लक्षामुळे हा हल्ला झाला याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने शासनाने संबंधित अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
 - (३) तसेच मृत शेतकऱ्यांच्या कुटुंबियांना आर्थिक मदत व मृत शेतकऱ्यांच्या वारसास वन विभागाच्या नोकरीत सामावून घेण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 - (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) व (२) दिनांक २२.०५.२०१६ रोजी मौजे करवंड येथील वनक्षेत्रासलागून असलेल्या शेतामध्ये श्री. लालसिंग सेवा पवार, रा. करवंड ह्या शेतकऱ्याचा अस्वल या वन्यप्राण्याच्या हल्ल्यात मृत्यू झाला आहे हे खरे आहे.

(३) मृत शेतकऱ्याच्या कुटुंबियांना तात्काळ मदत म्हणून रु. १०,०००/- देण्यात आले असून प्रचलित शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार संबंधित मृत शेतकऱ्यांच्या कायदेशीर वारसास रु. ८,००,००० मंजूर करण्यात आले आहेत. प्रचलित शासन निर्णयानुसार मृत व्यक्तित्वाच्या वारसास वन विभागाच्या नोकरीत सामावून घेण्याची तरतूद नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**इचलकरंजी (ता.शाहूवाडी, जि.कोल्हापूर) येथील
 पेंडाखळे जंगलात अवैध वृक्षतोड झाल्याबाबत**

(१८) * १९४७५ प्रा.जोगेन्द्र कवाडे : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) इचलकरंजी (ता. शाहूवाडी, जि.कोल्हापूर) येथील पेंडाखळे जंगलातील लाकूड अवैधरित्या तोडून कागल येथील पंचतारांकित औद्योगिक वसाहत, गारगोटी, राधानगरी, मुरगुड तसेच हुपरी ते इचलकरंजी या परिसरातून विनापरवाना शेकडो ट्रक लाकूड वाहतूक होत असल्याची घटना माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, लाकूड तस्करांशी आर्थिक व्यवहार झाल्याने वन विभागाच्या लक्ष्मी टेकडी येथे असलेल्या तपासणी नाकावरून असे अवैध लाकडांने भरलेले ट्रक वाहतूक करीत आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) हे खरे नाही. पेंडाखळे वनपरिक्षेत्रात माहे मे, २०१६ मध्ये एकूण ६ अवैध वृक्षतोड प्रकरणात रु.२४०९३/- किंमतीचा माल जप्त करण्यात आलेला आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) उक्त प्रकरणी ७ आरोपीविरुद्ध न्याय दंडाधिकारी वर्ग-१, शाहूवाडी यांच्या कोर्टात दोषारोप पत्र दाखल करण्यात आलेले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मौजे काळी (ता.पुसद, जि.यवतमाळ) येथील प्राथमिक आरोग्य केंद्रातील
अधिकारी स्वाक्षरी करून रुग्णालयात अनुपस्थित राहिल्याबाबत**

(१९) * २१९३७ श्री.खवाजा बेग, श्री.रामराव वडकुते, श्री.हेमंत टकले, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.प्रकाश गजभिये : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मौजे काळी (ता.पुसद, जि.यवतमाळ) येथील प्राथमिक आरोग्य केंद्रातील अधिकारी सकाळी ९.४५ ते ११.०० या दरम्यान स्वाक्षरी करून ११ वाजल्यानंतर प्राथमिक आरोग्य केंद्रात उपस्थित राहात नसल्याने रुग्णांना पूर्ण क्षमतेने आरोग्य सुविधा मिळत नसल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने काळी प्राथमिक आरोग्य केंद्र परिसरातील नागरीकांना आरोग्य सुविधा पूर्ण क्षमतेने मिळावी म्हणून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) हे खरे नाही.

प्राथमिक आरोग्य केंद्र, काळी दौलत, ता.महागाव, जि.यवतमाळ येथे १२ अधिकारी/कर्मचारी कार्यरत असून त्यापैकी एक वैद्यकीय अधिकारी दिनांक ३.३.२०१६ पासून वैद्यकीय रजेवर आहेत. इतर सर्व अधिकारी/ कर्मचारी प्राथमिक आरोग्य केंद्रामध्ये नियमितपणे हजर राहत असून त्यांच्यामार्फत उपचाराकरीता येणाऱ्या रुग्णांना नियमितपणे प्रतिबंधात्मक व उपचारात्मक आरोग्य सुविधा देण्यात येत आहे.

- (२) सदर प्रकरणी तालुका आरोग्य अधिकारी, महागांव यांच्याकडून चौकशी करण्यात आली आहे.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

पुणे जिल्ह्यातील खडकवासला कालव्याची दुरुस्ती करण्याबाबत

(२०) * २२१५० अॅड.जयदेव गायकवाड, श्री.अनिल भोसले, श्री.संदिप

बाजोरिया : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पुणे शहराला पिण्यासाठी व ग्रामीण भागाला शेतीकरिता पाणी पुरवठा करण्यासाठी वापरात असलेल्या खडकवासला कालव्याची दुरुस्ती होत नसल्याने पाणी झिरपण्याचे प्रमाण दिवसेंदिवस वाढत आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या कालव्याच्या दुरुस्तीकडे दुर्लक्ष झाल्यामुळे कालव्याला असलेला मातीचा भराव व भिंती पडू लागल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या कालव्याची दुरुस्ती त्वरित करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यांत येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे कोणती आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) व (२) अंशतः खरे आहे. मुठा नवीन उजवा कालवा कि.मी. १ ते १७ मध्ये पिण्याच्या पाण्यासाठी कालवा सतत चालू असल्याने व काही ठिकाणी कालवा नादुरुस्त झाल्याने पाणी गळती होत आहे.

(३) या कालव्याच्या कि.मी. १७ मधील पुणे म.न.पा.च्या लष्कर जलकेंद्रापर्यंत पिण्यासाठी पाणीपुरवठा कालव्यातून सतत चालू ठेवावा लागत असल्यामुळे कि.मी. १ ते १७ च्या कालव्याच्या दुरुस्तीसाठी कालावधी मिळत नाही. तथापि नुकतीच मे, २०१६ पासून महानगरपालिकेची खडकवासला धरण ते पर्वती जलकेंद्र या भागात बंद पाईप योजना कार्यान्वित झाल्यामुळे कालव्याच्या कि.मी. १ ते १२ या भागातील दुरुस्ती कामे करणे शक्य झाले आहे. सदरचे हद्दीतील कालवा दुरुस्तीची अंदाजपत्रके मंजूर करण्यात आली असून निविदा प्रक्रिया प्रगतीत आहे. महानगरपालिकेचे पर्वती जलकेंद्र ते लष्कर जलकेंद्र या भागातील बंद पाईप योजनेचे काम महानगरपालिकेमार्फत सुरू असून ते पूर्ण झाल्यानंतर कि.मी. १३ ते १७ या भागातील दुरुस्तीची कामे हाती घेण्याचे नियोजन आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

चिखलदरा (जि.अमरावती) तालुक्यात जलयुक्त शिवार योजनेतर्गत व अन्य योजनेतर्गत सुरु असलेली शासकीय कामे निकृष्ट दर्जाची झाल्याबाबत

(२१) * २२७९८ श्री.जनार्दन चांदूरकर, श्री.संजय दत्त : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) चिखलदरा (जि.अमरावती) तालुक्यात जलयुक्त शिवार योजनेतर्गत व अन्य योजनेतर्गत सुरु असलेली शासकीय कामे निकृष्ट दर्जाची झाल्याचे माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर योजनेतील कामे अंदाजपत्रकानुसार न करता शासकीय अभियंत्यांशी संगनमत करून ठेकेदार ४० मी.मी. गिटीचा वापर आणि रेती ऐवजी डस्टचा वापर करित असल्याचे तपासाअंती निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीमध्ये दोषी आढळून येणाऱ्या संबंधित अधिकारी, कर्मचारी व ठेकेदार यांचेवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. राम शिंदे : (१) हे खरे नाही.

चिखलदरा तालुक्यातील जलयुक्त शिवार योजनेतर्गत व इतर योजनेतून पुर्ण करण्यात आलेली कामे ही शासकीय मानकानुसार पुर्ण करण्यात आली आहेत. उक्त कामातील काँक्रीटची गुणवत्ता गुणनियंत्रण प्रयोगशाळा यांचेकडून तपासण्यात आली असून ती गुणवत्तेत असल्याचे कळविले आहे.

जलयुक्त शिवार अभियानांतर्गत चिखलदरा तालुक्यात झालेल्या सर्व कामांचे त्रयस्थ संस्था NABCONS मार्फत मुल्यमापन करण्यात आलेले आहे.

(२), (३), (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पाटणकर चौक, जरीपटका (जि.नागपूर) येथील
बालसुधारगृहातून मुले पळून गेल्याबाबत**

(२२) * २३०३८ डॉ.(श्रीमती) नीलम गोऱ्हे : सन्माननीय महिला व बाल विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पाटणकर चौक, जरीपटका (जि.नागपूर) येथील बालसुधारगृहातून चौकीदाराच्या डोळ्यात मिरचीपुड टाकून त्याला मारहाण करून २१ मुले पळून गेल्याचे दिनांक २४ एप्रिल, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय, हे खरे आहे,

(२) सदर प्रकरणी विभागीय उपआयुक्त, महिला व बाल विकास अमरावती विभाग, अमरावती यांचेमार्फत चौकशी करण्यात आली असून संबंधित जिल्हा महिला व बाल विकास अधिकारी, परिविक्षा अधिकारी, समुपदेशक व कनिष्ठ काळजी वाहक यांना कारणे दाखवा नोटिसा बजावण्यात आलेल्या आहेत.

दि. २४/४/२०१६ रोजी २१ प्रवेशित पळून गेलेल्या घटनेची माहिती पोलीसांना देण्यात आली. त्यानुसार अद्यापपावेतो, १२ प्रवेशितांचा शोध घेऊन त्यांना पुन्हा संस्थेत दाखल करण्यात आले असून उर्वरित ०९ प्रवेशितांचा शोध घेण्याबाबत कार्यवाही सुरु आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यात रोजगार हमी योजनेच्या माध्यमातून तयार करण्यात
आलेल्या पाझर तलावांचे पुनरुज्जीवन करण्याबाबत**

(२३) * २०१९२ डॉ.सुधीर तांबे, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.संजय दत्त : सन्माननीय रोजगार हमी योजना मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात सन १९७२ मध्ये पडलेल्या दुष्काळाच्या काळात रोजगार हमी योजनेच्या माध्यमातून तयार करण्यात आलेल्या पाझर तलावांचे पुनरुज्जीवन करण्याची मागणी अहमदनगर येथील एक सामाजिक कार्यकर्ते यांनी मा.मुख्यमंत्री यांच्याकडे लेखीपत्राने केल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पाझर तलावांचे पुनरुज्जीवन करण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयकुमार रावल : (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

गोखिवरे वन परिक्षेत्रामध्ये (ता.वसई, जि.पालघर) राखीव

वनजमिनीवर अनधिकृत बांधकाम झाल्याबाबत

(२४) * २१३१८ श्री.आनंद ठाकूर, श्री.हेमंत टकले, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.खवाजा बेग, श्री.किरण पावसकर : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) गोखिवरे वन परिक्षेत्रामध्ये (बापणे पोलीस चौकीच्या बाजूला) (ता.वसई, जि.पालघर) वनजमिनीतील सर्वे नं.११४ मधील राखीव वनजमिनीवर अनधिकृत चाळी व औद्योगिक व्यापारी गाळे बांधण्यात आले आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर अनधिकृत चाळी व औद्योगिक व्यापारी गाळे हटविण्याबाबत स्थानिक प्रतिनिधींनी दिनांक १४ मे, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास लेखी पत्राद्वारे मा.वनमंत्री यांना कळविले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने सदर अनधिकृत चाळी व व्यापारी गाळे हटविण्याबाबत कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य मिशन कार्यक्रम पूर्णतः राज्य
शासनाकडे वर्ग करण्यात आल्याबाबत**

(२५) *२१४६९ श्री.मितेश भांगडिया, प्रा.अनिल सोले: सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय:-

(१) राज्य व केंद्र शासनाच्या सहकार्याने राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य मिशन अंतर्गत ग्रामीण व दुर्गम भागातील खेड्यांमध्ये सन २००५ पासून आरोग्य सुविधा पुरविल्या जात आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य मिशन कार्यक्रम पूर्णतः राज्य शासनाकडे वर्ग करण्यात येणार असल्याचे दिनांक २८ मे, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, तसेच सदर राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य मिशन कार्यक्रम राज्य शासनाच्या अखत्यारीत येवून खर्चिक झाल्यामुळे बंद करण्यात आलेला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य मिशन कार्यक्रमांतर्गत ग्रामीण भागात ८-९ वर्षांपासून अल्पशा मानधनावर सेवा देणाऱ्या वैद्यकीय यंत्रणेतील कर्मचारी बेरोजगार होण्याची शक्यता निर्माण झालेली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) हे खरे नाही. तथापि, या योजनेतर्गत केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार कर्मचाऱ्यांना मानधन देण्यात येते.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

रायगड जिल्ह्यातील जलयुक्त शिवार अभियानांतर्गत कामे पूर्ण करण्याबाबत

(२६) *१९३९४ श्री.जयंत पाटील: सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) रायगड जिल्ह्यात सन २०१५ -१६ करीता एकूण ४५ गावांमध्ये जलयुक्त शिवार योजनेतर्गत माहे मार्च, २०१६ अखेर १ हजार ४४ कामे पूर्ण करण्याच्या उद्दिष्टांनुसार सदर योजनेतर्गत माहे मार्च, २०१६ अखेर किती कामे पूर्ण करण्यात आली आहेत,

(२) असल्यास, उद्दीष्टानुसार कामे पूर्ण झाली नसल्यास एकूण मंजूर निधीपैकी किती निधी माहे मार्च, २०१६ अखेर अखर्चित राहिला आहे, मंजूर निधी माहे मार्च, २०१६ अखेर खर्च न होण्याची कारणे कोणती आहेत,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. राम शिंदे : (१) माहे मार्च, २०१६ अखेर ७२९ कामे पूर्ण झाली आहेत. माहे जून, २०१६ अखेर ९१३ कामे पूर्ण झाली असून ३१ कामे प्रगतीपथावर आहेत,

(२) मार्च अखेर रु.५१३.३३ लक्ष निधी अखर्चित राहिला असून तो जिल्हा परिषदेकडे वर्ग करण्यात आला आहे.

उपरोक्त कामांना प्रशासकिय मान्यता मिळाल्यानंतर ई-निविदा प्रक्रीया राबविणे, निविदेस प्रतिसाद न मिळणे, ठेकेदारांनी कामे वेळेवर सुरु व पूर्ण न करणे या कारणांमुळे निधी अखर्चित राहिला.

(३) शासन आदेश दिनांक ३१ मार्च, २०१६ अन्वये सदरील निधी माहे जून, २०१६ खर्च करण्याच्या सूचना दिलेल्या होत्या. त्यानुसार मार्च अखेर प्रगतीत असलेल्या व निविदा प्रक्रीयेतील कामांवर रु.४७७.३३ लक्ष निधी खर्च करण्यात आला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

----- अहमदनगर जिल्हयातील शेततळ्यांना अनुदान देण्याबाबत

(२७) * २१६६३ श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.हेमंत टकले, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.अनिल भोसले, अॅड.निरंजन डावखरे, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे : सन्माननीय रोजगार हमी योजना मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कृषी विभागाच्यावतीने मागील त्याला शेततळे देण्याची योजना सुरु करण्यात आली असल्याने अहमदनगर जिल्हयातील १००० हून अधिक शेतकऱ्यांनी शेततळे करूनही त्यांना अनुदानापासून वंचित राहावे लागले असल्याची बाब माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शेततळ्यांच्या अनुदानापोटी रुपये सात कोटी मिळण्याबाबतचा प्रस्ताव अहमदनगर जिल्हा कृषी विभागाने वरिष्ठ कार्यालयाकडे पाठविला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी चौकशी करून शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे तसेच दिनांक ३१ मे, २०१६ पर्यंत दिलेल्या मुदतीत उर्वरीत कामे पूर्ण व्हावीत यासाठी गाव व लाभार्थीनिहाय नियोजन करण्याबाबत व अनुदान उपलब्ध करून देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयकुमार रावल : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही. तथापि, जिल्हा अधीक्षक कृषि अधिकारी, अहमदनगर कार्यालयास दि. १९-०५-२०१६ रोजी रु. ६.९५ कोटी रक्कम मा. विभागीय कृषि सह-संचालक, पुणे यांचेकडून प्राप्त झालेली आहे.

(३) चौकशी करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

या योजनेमध्ये जसजशी शेततळ्याची कामे पूर्ण होतील, त्याप्रमाणे तालुका कृषि कार्यालयाकडून संबंधित शेतकऱ्यांना अनुदान वितरीत करण्यात येते. सद्यःस्थितीत ३२८ शेततळ्यांचे रु. १.५९ कोटी लाभार्थींच्या बँक खात्यावर वर्ग करण्यात आलेले आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

शिरोता, पवननगर, वडगाव, कामशेत (ता.मावळ, जि.पुणे) येथील वन विभागांच्या जागेवर अतिक्रमण झाल्याबाबत

(२८) * २०३११ श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.संजय दत्त, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शिरोता, पवननगर, वडगाव, कामशेत (ता.मावळ, जि.पुणे) येथील वन विभागाच्या जागेवर अतिक्रमण करून माती व मुरुमासाठी अनधिकृतरित्या डोंगर पोखरण्यात येत असल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी करून संबंधित दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) पुणे वन विभागाच्या मावळ तालुक्यातील शिरोता, पवनानगर, वडगाव व कामशेत येथील वन विभागाच्या जागेवर अतिक्रमण करून माती व मुरमासाठी बेकायदा डोंगर पोखरण्यात येत असल्याचे माहे मे, २०१६ वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले नाही.

तथापि, मावळ तालुक्यातील पवनानगर जवळील मौजे पानसोली येथील वनक्षेत्रात रस्ता केल्याप्रकरणी दिनांक २५.०५.२०१६ रोजी वनगुन्हा नोंदविलेला आहे.

(२) उपरोक्त चार ठिकाणी अशा प्रकारची घटना घडलेली नसल्यामुळे चौकशीचा प्रश्न उद्भवत नाही. तथापि, मौजे पानसोली येथे घडलेल्या गुन्ह्याप्रकरणी चौकशी व पुढील कार्यवाही चालू आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात रक्ताच्या संक्रमणातून रुग्णांना एचआयव्हीची लागण झाल्याबाबत

(२९) * २०१७३ श्री.प्रकाश गजभिये: सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय:-

(१) देशांत २२३४ एड्सबाधित रुग्णांपैकी २७६ रुग्ण महाराष्ट्र राज्यातील आहेत ही माहिती राष्ट्रीय एड्स नियंत्रण संघटनेने निदर्शनास आणली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, २७६ एड्सबाधित रुग्णांना कुठल्या ब्लड बँकेतून रक्त पुरविण्यात आले, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, तसेच ब्लड बँकांना रक्त नमुन्यांबाबत नियम घालून देण्यासाठी कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) अंशतः खरे आहे.

महाराष्ट्र राज्य एड्स नियंत्रण संस्थेअंतर्गत आय.सी.टी.सी.केंद्रांनी दिलेल्या अहवालानुसार नॅको नवी दिल्ली यांनी राज्यामध्ये रक्ताच्या संक्रमणातून एच.आय.व्ही.ची लागण झालेल्या रुग्णांची संख्या २७६ नसून ही संख्या ऑक्टोबर, २०१४ ते मार्च, २०१६ पर्यंत १८२ इतकी आहे.

(२) सदर एड्स बाधित रुग्णांना रक्त संक्रमणातून एड्स बाधा झाली ही माहिती (आयसीटीसी) एकात्मिक सल्ला व तपासणी केंद्र येथे दिलेल्या व्यक्तींनी

समुपदेशनादरम्यान दिलेली आहे. एच.आय.व्ही. संबंधीत रुग्णांच्या बाबतीत समाजात असलेले कलंक व भेदभाव लक्षात घेता आणि अपराध बोध टाळण्यासाठी बहुतांश व्यक्ती समुपदेशनादरम्यान एच.आय.व्ही.चा संसर्ग रक्त संक्रमणातून झाल्याचे सांगतात. त्यामुळे सदर रुग्णाने कोणत्या रक्त पेढीतून रक्त व रक्तघटक घेतल्यामुळे एच.आय.व्ही.चा संसर्ग झाला आहे, ही माहिती प्राप्त झाल्यानंतरच त्याची चौकशी करून संबंधीत रक्त पेढींवर कारवाई करणे शक्य आहे.

यासंदर्भात सर्व रक्तपेढी व (आयसीटीसी) एकात्मिक सल्ला व तपासणी केंद्रांना गुणवत्तापूर्वक समुपदेशन करणेबाबत व यापुढे रक्तामार्फत एचआयव्ही संसर्ग न होणेबाबत दक्षता घेण्याबाबतच्या सूचना देण्यात आलेल्या आहेत. तसेच सर्व समुपदेशकांना (आयसीटीसी) एकात्मिक सल्ला व तपासणी केंद्रांना भेट देणाऱ्या व्यक्तीचे प्री व पोस्ट कौन्सिलिंग करणेबाबत मार्गदर्शक सूचना नॅको नवी दिल्ली यांनी दिल्या आहेत. त्याचप्रमाणे नॅको सहाय्यित रक्तपेढी अधिकारी, समुपदेशक, प्रयोगशाळा तंत्रज्ञ व परिचारिका यांना रक्तपेढी गुणवत्ता व्यवस्थापन व चांगल्या गुणवत्तेचे समुपदेशन प्रशिक्षण देण्यात येते व कार्यशाळा घेण्यात येतात. त्यामुळे रक्त संक्रमणातून होणारे एचआयव्हीचे प्रमाण कमी झाले आहे.

(३) प्रश्नच उद्भवत नाही.

**नागपूर येथील बुटीबोरी वसाहतीतील कामगार रुग्णालयातील
कर्मचारी व तज्ञ डॉक्टरांची रिक्त पदे भरण्याबाबत**

(३०) * २२३०२ प्रा.अनिल सोले : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर येथील बुटीबोरी वसाहतीतील कामगार रुग्णालयात कर्मचाऱ्यांच्या कमतरतेमुळे व तज्ञ डॉक्टर नसल्यामुळे रुग्णांवर योग्य उपचार होत नसल्याचे दिनांक २२ मे, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर रुग्णालयातील कर्मचारी व तज्ञ डॉक्टरांची रिक्त पदे भरण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) अंशतः खरे आहे. बुटीबोरी येथील सेवा दवाखान्यात एकंदर २४ पदांपैकी १८ पदे रिक्त आहेत. मात्र रूग्ण सेवेत अडथळा होऊ नये म्हणून ७ अतिरिक्त कर्मचाऱ्यांच्या सेवा उपलब्ध करण्यात आल्या आहेत. तसेच, विमा रूग्णांना राज्य कामगार विमा योजना रूग्णालय, सोमवारी पेठ, नागपूर मार्फत विशेषज्ञ उपचार पुरविण्यात येतात.

(२) व (३) राज्य कामगार विमा योजनेमार्फत पुरविण्यात येणाऱ्या वैद्यकीय सेवा सुलभतेने पुरविता याव्यात म्हणून दिनांक २१ जून, २०१६ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये राज्य कामगार विमा महामंडळ स्थापन करण्याचा निर्णय शासनाने घेतला आहे. योजनेतील रिक्त पदे सदर राज्य कामगार विमा महामंडळाकडून भरण्यात येतील.

**सिंधुदूर्ग जिल्ह्यातील गावांचा विकास आराखडा तयार करून
आमदार आदर्श गांव योजना सुरु करण्याबाबत**

(३१) * २०७९७ श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.संजय दत्त, श्री.शरद रणपिसे, श्री.रामहरी रुपनवर : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात आमदार आदर्श गांव योजना अशी शासनाने घोषणा केल्यानंतर एक वर्षाचा कालावधी उलटूनही सिंधुदूर्ग जिल्ह्यात शासनाच्या उदासिन कारभारामुळे गावांचा विकास आराखडाच तयार करण्यात आला नसल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सिंधुदूर्ग जिल्ह्यातील गावांचा विकास आराखडा तयार करून आमदार आदर्श गांव योजना सुरु करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) नाही.

(२) तथापि, जिल्हा प्रशासनाकडून दिनांक ३.१०.२०१५ व १३.१०.२०१५ च्या पत्रान्वये आमदार आदर्श ग्राम योजनेतर्गत आमदार महोदयांनी निवड केलेल्या ग्रामपंचायतींची यादी मुख्य कार्यकारी अधिकारी तथा राज्य नोडल अधिकारी (SAGY/AAGY) महाराष्ट्र ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान सी.बी.डी. बेलापुर, नवी मुंबई यांना कळविण्यात आले असून आमदार आदर्श ग्राम योजनेच्या

अनुषंगाने जिल्हाधिकारी, सिंधुदूर्ग यांनी त्यांच्या दिनांक ०१ जानेवारी, २०१६ च्या पत्रान्वये प्रभारी अधिकाऱ्यांची नियुक्त करण्यात आली आहे.

या ग्रामपंचायतीची पायाभूत सर्व्हेक्षण करण्यात येत आहे. पायाभूत सर्व्हेक्षण झाल्यानंतर ग्रामविकास आराखडा तयार करण्याचे काम सुरु आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

ठाणे येथील जिल्हा सामान्य रुग्णालयाचे नूतनीकरण करण्याबाबत

(३२) * १९४१० अॅड.निरंजन डावखरे: सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ठाणे येथील जिल्हा सामान्य रुग्णालयाचे नूतनीकरण करण्यासाठी रुपये ४४ लाख ३७ हजार २९९ रकमेचे अंदाजपत्रक व आराखडे तयार करण्यात आल्याचे दिनांक १५ मे, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच, रुग्णालय प्रशासनाकडून सदर खर्चाच्या नूतनीकरणाचा प्रस्ताव संचालक, आरोग्य सेवा संचालनालय तसेच प्रधान सचिव, सार्वजनिक आरोग्य विभाग यांचेकडे मंजूरीसाठी दिनांक १५ मे, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास पाठविण्यात आल्याचे निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर प्रस्तावास मंजूरी देण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) व (२) हे खरे आहे.

(३) सदर प्रस्तावास दिनांक २६.०४.२०१६ रोजीच्या शासन निर्णयाद्वारे प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील अंगणवाडी सेविका, मदतनीस आणि मिनी अंगणवाडी सेविका यांच्या प्रलंबित मागण्या व त्यांना सेवेत कायम करण्याबाबत

(३३) * १९९९८ श्री.कपिल पाटील, श्री.अरुणकाका जगताप: सन्माननीय महिला व बाल विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय:-

(१) राज्यातील अंगणवाडी सेविका, मदतनीस व मिनी अंगणवाडी सेविका यांना सेवेत कायम करण्याबाबतचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे, हे ही खरे आहे काय,

(२) तसेच राज्यातील अंगणवाडी सेविका आणि मदतनीस यांनी आपल्या प्रलंबित मागण्याबाबत माहे सप्टेंबर, २०१३ मध्ये वा त्यादरम्यान मुंबईत भव्य आंदोलन करून त्यांच्या प्रलंबित मागण्यांचे निवेदन माजी उपमुख्यमंत्री यांना दिले, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, आंदोलनकर्त्यांच्या मागण्या कोणकोणत्या आहेत, त्यापैकी कोणकोणत्या मागण्या मान्य करण्यांत आल्या आहेत, तसेच उर्वरीत मागण्यांबाबत शासनाने कोणता निर्णय घेतला व घेण्यात येत आहे,

(४) असल्यास, उपरोक्त दोन्ही प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना ही केंद्र पुरस्कृत योजना असून केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनेनुसार अंगणवाडी सेविका, मदतनीस व मिनी अंगणवाडी सेविका ही पदे मानधनी पदे असल्यामुळे त्यांना सेवेत कायम करण्याबाबतचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन नाही.

(२) होय.

(३) अंगणवाडी कर्मचाऱ्यांच्या प्रमुख मागण्या खालीलप्रमाणे आहेत.

- i) एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनेचे कायमस्वरूपी शासकीय विभागामध्ये रूपांतर करावे.
- ii) अंगणवाडी सेविका / मदतनीस यांना शासकीय कर्मचाऱ्यांचा दर्जा देऊन अनुक्रमे तृतीय व चतुर्थ वेतनश्रेणी व महागाई भत्ता व अन्य भत्ते देण्यात यावे.
- iii) अंगणवाडी सेविका व मदतनीस यांना रुपये ५,०००/- भाऊबीज भेट देण्यात यावी.
- iv) अंगणवाडी सेविका / मदतनीसांना दरवर्षी जिल्हा परिषद व महानगरपालिकेतील शिक्षकांप्रमाणे मे महिन्याची पगारी सुट्टी देण्यात यावी.
- v) अंगणवाडी सेविका / मदतनीसांना राज्य कामगार विमा योजना लागू करा.
- vi) शिक्षण अधिकार कायदा (आरटीई) अंतर्गत असलेला पूर्व प्राथमिक शिक्षणासाठीचा निधी अंगणवाड्यांकडे वर्ग करण्यात यावा खाजगी बालवाडी व अंगणवाडी यामधील पायाभूत सोई

समान शिक्षण व अन्य सेवांचे समानिकरण करावे व अंगणवाडी व बालवाडीतील पूर्वप्राथमिक शिक्षणाचे माध्यम मातृभाषा असावी.

vii) एल.आय.सी. योजनेअंतर्गत अंगणवाडी सेविका / मदतनीस यांना एकरकमी लाभ देण्याच्या योजने संबंधीच्या शासन निर्णय दिनांक ३०/०४/२०१४ मध्ये खालीलप्रमाणे सुधारणा करण्यात यावी.

(अ) अंगणवाडी सेविकांना व मिनी अंगणवाडी सेविकांना प्रत्येक पूर्ण केलेल्या वर्षासाठी एक महिन्याचे वेतन देण्यात यावे व एक लाख रुपयांची मर्यादा काढून टाकण्यात यावी.

(ब) अंगणवाडी मदतनीसांना प्रत्येक पूर्ण सेवा केलेल्या वर्षासाठी दीड महिन्याचे वेतन देण्यात यावे व ७५ हजार रुपयांची मर्यादा काढून टाकण्यात यावी.

(क) अंगणवाडी सेविका / मदतनीसांना सेवानिवृत्ती लाभ दिल्याशिवाय सेवा समाप्त करण्यात येऊ नये.

(ड) सदरहू सेवानिवृत्ती लाभ योजना २००८ सालापासून लागू करण्यात यावी.

(४) उपरोक्त नमूद अंगणवाडी कर्मचाऱ्यांच्या मागण्यांबाबत केलेली कार्यवाही खालीलप्रमाणे आहे.

i) एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना ही केंद्र शासन पुरस्कृत योजना असल्यामुळे सदर योजना कायमस्वरूपी शासकीय विभागामध्ये रूपांतर करावयाचे झाल्यास त्यास केंद्र शासन स्तरावरून निर्णय घेणे आवश्यक आहे.

ii) एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना ही केंद्र शासनाची योजना असून ती राज्य शासनामार्फत राबविण्यात येत आहे. एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनेच्या मॅन्युअल प्रमाणे अंगणवाडी सेविका/ मदतनीस ही पदे मानधनी स्वरूपाची असून त्याचे अंगणवाडीतील कामकाजाची वेळी ही फक्त चार तास आहे. त्यामुळे त्यांना शासकीय कर्मचाऱ्यांचा दर्जा देणे संयुक्तिक होणार नाही. मा.सर्वोच्च न्यायालयाने Civil appeal Nos. ४९५३-४९५७ of १९९८ state of Karnataka Vs. Ameerabi & others

याप्रकरणी दिनांक ७.१२.२००६ रोजी अंगणवाडी सेविका/ मदतनीस ही मानधनी पदे असून त्यांची पदे ही Civil Posts नाहीत असा निर्णय दिलेला आहे. त्यामुळे त्यांना शासकीय कर्मचाऱ्यांचा दर्जा नाही म्हणून त्यांना शासकीय कर्मचाऱ्यांप्रमाणे वार्षिक वेतनवाढ देता येणे शक्य नाही. तसेच त्यांना शासकीय कर्मचाऱ्यांनुसार महागाई भत्ता देता येत नाही. तथापि, अंगणवाडी सेविकेला ५ वर्ष अनुभवानंतर रु.३१/- इतकी वाढ मानधनामध्ये करण्यात येते.

- iii) सन २०१३-१४ व २०१४-१५ या दोन वर्षांची भाऊबीज भेट अदा करण्याबाबत शासन निर्णय दिनांक २२ सप्टेंबर, २०१५ रोजी निर्गमित करण्यात आला आहे. त्यानुसार रुपये १०००/- प्रमाणे अंगणवाडी कर्मचाऱ्यांना भाऊबीज भेट अदा करण्यात आली आहे.
- iv) अंगणवाडी सेविका व मदतनीस मानधनी कर्मचारी असल्यामुळे शासन सेवेतील महिला कर्मचाऱ्यांप्रमाणे रजा देय नाहीत.

तथापि, केंद्र शासनाच्या दिनांक ९ जुलै, २०१० च्या पत्रानुसार अंगणवाडी सेविका व मदतनीस यांना प्रसुती रजा १८० दिवस व गर्भपात रजा ४५ दिवस देण्यात येतात.

तसेच ग्रामविकास विभागाचे परिपत्रक दिनांक २९ एप्रिल, १९९१ अन्वये १६ दिवस किरकोळ रजा, १२ दिवस सार्वजनिक सुट्ट्या, ८ दिवस दिवाळीची सुट्टी व १६ दिवस उन्हाळ्याची सुट्टी अशा एकूण ५२ दिवसांच्या पगारी सुट्ट्या देण्यात येतात.

- v) अंगणवाडी सेविका व मदतनीस मानधनी कर्मचारी असल्यामुळे राज्य कामगार विमा योजना (इएसआय) लागू करता येत नाही.
- vi) पूर्वप्राथमिक शिक्षणासाठीचा निधी अंगणवाड्यांकडे वर्ग करण्याबाबत कोणतेही धोरण नाही.
- vii) अंगणवाडी सेविका / मदतनीस यांना एल.आय.सी. योजनेअंतर्गत सेवानिवृत्तीनंतर एकरकमी लाभ देण्याबाबतच्या योजनेचा फेर विचार करण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे. त्यावेळी संघटनेच्या सूचनांचा विचार केला जाईल.

राज्यातील १५ जिल्ह्यात स्वतंत्र महिला रुग्णालयास मंजूरी देण्याबाबत

(३४) * १९५७ डॉ.अपूर्व हिरे : तारांकित प्रश्न क्रमांक १८३३७ ला दिनांक १ एप्रिल, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात १५ जिल्ह्यात १०० खाटांचे स्वतंत्र महिला व नवजात शिशू रुग्णालय सुरु करण्यासंबंधी शासनाच्या दिनांक १७ जानेवारी, २०१३ चे शासन निर्णयान्वये मंजूर १५ स्त्री रुग्णालयांपैकी ७ ठिकाणी महिला रुग्णालयांसाठी जागा प्राप्त झालेल्या आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, जागा संपादनाची प्रक्रिया पूर्ण होवून मंजूर महिला रुग्णालयांच्या बांधकामासंबंधी तसेच आकृतिबंधानुसार एका महिला रुग्णालयाचा पद निर्मितीचा शासनास प्राप्त झालेल्या प्रस्तावाचे अनुषंगाने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) तसेच, मंजूर केलेली सर्व १५ रुग्णालये प्रत्यक्ष मंजूर होण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) होय, हे खरे आहे.

- (२) महिला रुग्णालय, धुळे येथे आकृतिबंधानुसार पदनिर्मिती करण्याबाबतचा प्रस्ताव उच्चस्तरीय सचिव समितीच्या मान्यतेसाठी सादर करण्यात आला आहे.
- (३) शासन निर्णय दि. १७ जानेवारी, २०१३ अन्वये मंजूर १५ स्त्री रुग्णालयांपैकी ७ ठिकाणीचे बांधकाम सुरु असून ७ स्त्री रुग्णालयास अद्यापी आवश्यक जागा प्राप्त नाही. एका स्त्री रुग्णालयाचे ७५ टक्के बांधकाम पूर्ण झाले असून त्याचा पदनिर्मितीचा प्रस्ताव उच्चस्तरीय सचिव समितीच्या मान्यतेसाठी सादर करण्यात आला आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नाशिक जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांना विविध प्रकल्पांसाठी संपादित
शेतजमिनीच्या नुकसान भरपाईची प्रलंबित रक्कम मिळणेबाबत**

(३५) * १९३७८ श्री.जयवंतराव जाधव : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे मुखेड (ता.येवला, जि.नाशिक) येथील नांदूर मध्यमेश्वर जलद कालव्यासाठी संपादित झालेल्या शेतकऱ्यांना शेतजमिनीच्या नुकसान भरपाईच्या थकीत रकमा मिळण्यासाठी माहे ऑगस्ट, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान तसेच मौजे कुसूर (ता.येवला, जि.नाशिक) येथे ओझरखेड उच्चस्तर पोहोच कालव्यासाठी संपादित जमिनीची मा.न्यायालयाच्या न्यायनिवाड्याप्रमाणे वाढीव नुकसान भरपाई मिळण्यासाठी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी माहे सप्टेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान शासनाकडे मागणी केलेली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच वडेल (ता.मालेगाव, जि.नाशिक) येथील शेतकऱ्यांनी पाझर तलावासाठी शासनाला जमीन देवूनही सुमारे पावणे दहा कोटींचा न्याय मोबदला त्यांना न दिल्यामुळे मा.न्यायालयाने दिनांक १२ एप्रिल, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास नाशिकच्या जिल्हाधिकार्यांची खुर्ची आणि शासकीय वाहन जप्त केले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) होय.

(२) होय.

(३) नांदूर मध्यमेश्वर जलद कालव्यासाठी संपादित जमिनीचा वाढीव मावेजा मिळणे संदर्भात मौ.मुखेड (ता.येवला, जि.नाशिक) येथील ४३ प्रकरणे असून सदर प्रकरणात मा.निफाड न्यायालयाच्या न्यायनिर्णयाच्या अनुषंगाने कायदा सल्लागार यांच्या सल्ल्यानुसार मा.उच्च न्यायालय, मुंबई येथे अपिल दाखल करण्यात आले आहेत. सदर अपिल दाखल प्रकरणांपैकी १२ प्रकरणात संपूर्ण रक्कम सहा आठवड्यात भरण्याचे मा.उच्च न्यायालयाचे दिनांक २१.०१.२०१५ रोजी आदेश झाले आहे. उर्वरित ३१ प्रकरणात मा.उच्च न्यायालयाचे स्थगन आदेश प्राप्त नाहीत. करीता जिल्हा न्यायालयाने जप्ती आदेश निर्गमित केले आहे. या प्रकरणात मा.दिवाणी न्यायालय वरिष्ठ स्तर, निफाड यांच्या निर्णयानुसार

४३ शेतकऱ्यांना रुपये ७२४.२४ लक्ष देणे आहे. यापैकी रुपये ३०.०० लक्ष मा.न्यायालयात जमा केलेले आहेत.

नांदुरु मधमेश्वर जलद कालवा प्रकल्प भूसंपादन प्रकरणी मौ.मुखेड, ता.येवला, जि.नाशिक येथील ४३ शेतकऱ्यांना भूसंपादन मावेजा अदा करण्यासाठी रुपये ६९७.२४ ची आवश्यकता आहे. निधीच्या उपलब्धतेनुसार पुढील कार्यवाही करण्यात येईल.

उर्ध्व गोदावरी प्रकल्पात समाविष्ट असलेल्या मौ.कुसुर, ता.येवला, जि.नाशिक येथील दरसवाडी पोहोच कलावा कि.मी. ५२ ते ५४ साठी भूसंपादन केस क्र.१८/९४ अन्वये संपादित केलेल्या जमीनीवरील भूसंपादन कायदा कलम १८ खाली दाखल भूसंदर्भ क्र.५०/२००४ प्रकरणी मा. न्यायालयाने दिलेल्या निकालानुसार वाढीव नुकसान भरपाई रक्कम रुपये ४२.१४ लक्ष इतकी आहे.

वडेल, ता.मालेगांव, जि.नाशिक येथील शेतकऱ्यांना पाझर तलावासाठी संपादित करण्यात आलेल्या जमिनीचा भूसंपादन कायदा कलम १८ खालील वाढवून दिलेला रुपये १०,५५,१३,७२७/- इतका मोबदला मा. न्यायालयाच्या आदेशानुसार मंजूरीचे आदेश सचिव (रोहयो), नियोजन विभाग, यांच्याकडून निर्गमित करण्यात येत आहेत.

या प्रकरणी शासन स्तरावर पाठपुरावा सुरु आहे. शासनाकडून वाढीव मोबदला रक्कम वितरीत होताच ती संबंधीत शेतकऱ्यांना तात्काळ अदा करण्याची कार्यवाही करण्यात येईल.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**उर्ध्व गोदावरी खोऱ्यातील धरणांमधून जायकवाडी धरणात
 पाईपलाईनमधून पाणी सोडण्याच्या प्रस्तावाबाबत**

(३६) * २२५८७ श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.विक्रम काळे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.धनंजय मुंडे : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय:-
 (१) महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण कायद्यातील तरतुदीनुसार दिनांक १५ ऑक्टोबर, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास गोदावरी खोऱ्यातील जायकवाडीसह सर्व धरणांची पाणी पातळी समान करण्याचे शासन धोरण आहे, हे खरे आहे काय,
 (२) असल्यास, समन्यायी पद्धतीने उर्ध्व गोदावरी खोऱ्यातील धरणांमधून जायकवाडी धरणात पाणी सोडताना मोठ्या प्रमाणावर पाण्याचा अपव्यय होत असल्यामुळे सोडलेले पाणी धरणात अत्यल्प पोहोचते, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, उर्ध्व गोदावरी खोऱ्यातील धरणांमधून जायकवाडी धरणात बंद पाईपलाईनचा वापर करून पाणी सोडण्याचा प्रस्ताव लाभक्षेत्र विकास प्राधिकरणाने माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान शासनास सादर केला, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, सदर प्रस्तावाला मंजूरी देण्यासाठी व जायकवाडी धरणात समन्यायी पद्धतीने पाणी वितरीत करण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहेत,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) होय.

(२) अंशतः खरे आहे.

उर्ध्व गोदावरी खोऱ्यातील मूळा, निळवंडे, भंडारदरा, दारणा, गंगापूर या मोठ्या धरणाचे जायकवाडी धरणापर्यंतचे अंतर सरासरी २०० किमी असल्याने सोडलेल्या पाण्याचे बाष्पीभवन व वहनव्यय होतो, हे खरे आहे. सन २०१२-१३ पासून गतवर्षी पर्यंत गेल्या चार वर्षात उर्ध्व गोदावरी खोऱ्यातील धरण समुहातून जायकवाडीसाठी सोडलेल्या पाण्याच्या तूलनेत साधारणपणे ६० ते ७०% इतके पाणी जायकवाडीत पोहचले आहे.

(३) होय.

(४) बंद पाईपलाईनने उर्ध्व गोदावरी खोऱ्यातील धरणसमुहातून जायकवाडीसाठी पाणी सोडण्याचा पूर्व प्राथमिक अहवाल शासनास सादर केला आहे. त्यावरील शिरेपूर्तता क्षेत्रिय स्तरावर प्रगतीत आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

पंढरपूर (जि.सोलापूर) तालुक्यात सिमेंट बंधारे बांधण्याचे काम सुरु करण्याबाबत

(३७) * १९३९३ श्री.प्रशांत परिचारक : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पंढरपूर (जि.सोलापूर) तालुक्यात या वर्षात ओढे, नाले, सिमेंट बंधारे बांधण्याचे एकही काम सुरु करण्यात आले नसल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पावसाळ्यात ओढ्या नाल्याचे वाहून जाणारे पाणी अडविण्याकरिता सिमेंट बंधारे बांधणे महत्वाचे असूनही जिल्हापरिषद, लघुपाटबंधारे स्थानिक स्तर विभाग यांचेमार्फत जलयुक्त शिवाराच्या कामांना विलंब केल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, जलयुक्त शिवाराचे माध्यमातून ओढयातील गाळ काढून व रुंदीकरण खोलीकरण करण्यात आले, परंतु ओढयात सिमेंट बंधारे नसल्याने पावसाळयात पाणी वाहून जाण्याची शक्यता आहे, हे खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, १० नवीन सिमेंट बंधारे बांधण्याबाबतचे प्रस्ताव स्थानिकस्तर लघु पाटबंधारे विभाग, पंढरपूर यांनी शासनाकडे पाठविले होते, सदर प्रस्तावांच्या मान्यतेस विलंब करणाऱ्यांविरुद्ध शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. राम शिंदे : (१) हे खरे नाही.

सोलापूर जिल्हयातील पंढरपूर तालुक्यात लघुपाटबंधारे विभाग जिल्हा परिषद, सोलापूर यंत्रणेमार्फत सन २०१५-१६ मध्ये ५ सिमेंट बंधा-याची कामे पुर्ण करण्यात आली आहेत व सन २०१६-१७ साठी १ सिमेंट बंधा-याचे काम पुर्ण असून ९ कामे प्रस्तावित आहेत.

तसेच लघुसिंचन (जलसंधारण) विभागामार्फत पंढरपूर तालुक्यात सन २०१५-१६ मध्ये १३ सिमेंट बंधा-याची कामे पुर्ण करण्यात आली असून सन २०१६-१७ साठी ८ सिमेंट बंधा-यांची कामे प्रस्तावित आहे.

(२), (३), (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**भिवंडी (जि.ठाणे) येथील निंबरा गावातील आदिवासी
 महिलेचा चिंबीपाडा आरोग्य केंद्रात मृत्यू झाल्याबाबत**

(३८) * २२५६४ श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.किरण पावसकर, अॅड.जयदेव गायकवाड, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.ख्वाजा बेग, श्री.हेमंत टकले : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भिवंडी (जि. ठाणे) येथील निंबरा अतिदुर्गम आदिवासीबहुल गावातील मेघा वरठा या ३५ वर्षीय आदिवासी महिलेचा चिंबीपाडा आरोग्य केंद्रात डॉक्टरांच्या उपचाराविना व हलगर्जीपणामुळे दिनांक ९ एप्रिल, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास प्रसूतीदरम्यान मृत्यू झाल्याबाबतची लेखी तक्रार निवेदनाद्वारे मा.सार्वजनिक आरोग्य मंत्री, मा. आदिवासी विकास मंत्री, प्रधान सचिव, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, संचालक, आरोग्य सेवा संचालनालय, सचिव, आदिवासी विकास विभाग यांच्याकडे दिनांक ४ मे, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्यातील आदिवासी भागात वारंवार अशा घटना घडत असून याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) हे खरे आहे.

(२) व (३) श्रीमती मेघा वरठा या महिलेच्या मृत्यू प्रकरणी जिल्हा आरोग्य अधिकारी यांच्यामार्फत चौकशी करून रुग्णास वेळीच संदर्भ सेवा न दिल्याचे निदर्शनास आल्याने संबंधित आरोग्य सेविका (श्रीमती विद्या पिंजरकर) यांची एक वेतनवाढ रोखण्यात आली आहे.

प्रस्तुत प्रकरणाचे गांभिर्य विचारात घेऊन उप संचालक, आरोग्य सेवा, ठाणे मंडळ यांनी सखोल चौकशी करण्यासाठी समिती गठित केली असून समितीचा अहवाल प्राप्त झाल्यानंतर संबंधित दोषी वैद्यकीय अधिकाऱ्यावर त्वरित कारवाई करण्यात येईल.

सातारा येथील जिल्हा शासकीय रुग्णालयामध्ये पाण्याच्या टाक्या बांधण्याबाबत

(३९) * २२४७४ श्री.आनंदराव पाटील, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई

जगताप : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सातारा येथील जिल्हा शासकीय रुग्णालयामध्ये गेल्या महिन्यापासून पाण्याची टंचाई निर्माण झाली असून रुग्णालयातील महत्वाच्या वॉर्डमध्ये पाणी नसल्याने तेथील रुग्ण व त्यांचे नातेवाईक यांच्यासह कर्मचाऱ्यांनाही त्रास सहन करावा लागत असल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे,

(२) असल्यास, पाणी येईल तेव्हा पाणीसाठा करण्यासाठी नविन पाण्याच्या टाक्या बांधण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) हे खरे नाही.

तथापि, माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये दिनांक ५ एप्रिल, २०१६ रोजी सातारा शहर नगरपालिकेमार्फत रुग्णालयास पाणीपुरवठा करणारी पाईपलाईन नादुरुस्त असल्याने, रुग्णालयास कमी दाबाने पाण्याचा पुरवठा होत होता. नगरपालिकेमार्फत पाईपलाईनची दुरुस्ती होणेपूर्वी आंतररुग्ण व बाह्यरुग्ण तसेच त्यांचे नातेवाईक व कर्मचारी वृंद यांना पाण्याअभावी कोणत्याही समस्या उद्भवू नये, म्हणून रुग्णालयामार्फत तातडीने दोन दिवस खाजगी टँकरद्वारे पाणी मागवून रुग्णालयास पाणी पुरवठ्याची सोय करण्यात आली होती.

(२) सद्यस्थितीत रुग्णालयाच्या आवारातील सातारा शहर नगरपालिकेमार्फत पुरवठा करणाऱ्या पाण्याची पाईपलाईन सुस्थितीत असून पुरेशा प्रमाणात पाण्याचा साठा उपलब्ध असल्याने, पाण्याचा साठा करण्यासाठी पाण्याची टाकी बांधणे आवश्यक नाही

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुर्तिजापूर (जि.अकोला) तालुक्यातील उपजिल्हा रुग्णालयात अनेक गैरसोयी, गैरव्यवहार व अस्वच्छतेमुळे रुग्णांची गैरसोय होत असल्याबाबत

(४०) * २०३०० श्री.माणिकराव ठाकरे, श्री.संजय दत्त, श्री.शरद रणपिसे :
सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुर्तिजापूर तालुक्यातील (जि.अकोला) उपजिल्हा रुग्णालयात अनेक गैरसोयी, गैरव्यवहार व अस्वच्छतेमुळे रुग्णांची गैरसोय होत असल्याचे माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, रुग्णांना पुरेशा औषधपुरवठा होत नसल्यामुळे औषधे व इतर आरोग्याची साहित्य खाजगी मेडिकल दुकानामधून घ्यावी लागतात, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर रुग्णालयात सोयी-सुविधा पुरविण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) व (२) हे खरे नाही.

रुग्णालयात गैरसोय, गैरव्यवहार, अस्वच्छतेबाबत कोणतीही घटना घडलेली नाही. तसेच रुग्णालयात अत्यावश्यक असणारे औषधे पुरेशा प्रमाणात उपलब्ध आहेत. औषध भांडारात उपलब्ध नसलेली औषधे स्थानिकस्तरावरून खरेदी करण्यासाठी वैद्यकीय अधीक्षकस्तरावर सन २०१६-१७ साठी रु.१,८०,०००/- इतका निधी वितरीत केला आहे.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**आर्णी (जि.यवतमाळ) तालुक्यात दुषित पाण्यामुळे
 नागरिकांना डायरियाची लागण झाल्याबाबत**

(४१) * २१९४२ श्री.ख्वाजा बेग, श्री.प्रकाश गजभिये, श्री.अनिल भोसले, श्री.आनंद ठाकूर : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) आर्णी (जि.यवतमाळ) तालुक्यात दुषित पाण्यामुळे नागरिकांना डायरियाची लागण झाल्याचे माहे मे, २०१६ च्या पहिल्या सप्ताहात निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच सदर साथीचे २२ रुग्ण यवतमाळ जिल्हा रुग्णालयात उपचार घेत असून पाभळ गावातील एका महिलेचा मृत्यू झाल्याचे दिनांक ८ मे, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने सदर तालुक्यातील नागरिकांना स्वच्छ शुध्द पाणी पुरविणेबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) हे खरे आहे.

तथापि सदर उद्रेक जून, २०१६ च्या पहिल्या सप्ताहात झाला आहे.

(२) अंशतः खरे आहे.

आर्णी तालुक्यातील पाभळ या गावी गॅस्ट्रो उद्रेकात एकूण २९ रुग्णांना आंतररुग्ण म्हणून उपचार देण्यात आले. यापैकी १९ रुग्णांना पाभळ येथील विविक्षित कक्षात तर १० रुग्णांना ग्रामीण रुग्णालय, आर्णी येथे उपचार करण्यात आले. या उद्रेकात एका महिलेचा दिनांक ७/६/२०१६ रोजी यवतमाळ येथे उपचारादरम्यान मृत्यू झाला, हे खरे आहे.

(३) या साथीदरम्यान जिल्हा आरोग्य अधिकारी तसेच अति. जिल्हा आरोग्य अधिकारी यांनी सदर साथरोग उद्रेकास भेट देऊन उद्रेकाची कारणमीमांसा केली. अनियमित पाणी शुध्दीकरण तसेच निकृष्ट प्रतीच्या ब्लिचिंग पावडरचा वापर आणि पाईपलाईन गळती यामुळे सदर उद्रेक झाल्याचे यावेळी लक्षात आले. पाभळ येथील ग्रामसेवकाने पाणी शुध्दीकरणाबाबत केलेल्या हलगर्जीपणामुळे मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, यवतमाळ यांनी ग्रामसेवकावर निलंबनाची कारवाई केली आहे.

यवतमाळ जिल्ह्यात साथरोग नियंत्रणासाठी जिल्हा तसेच तालुका स्तरावर शीघ्र प्रतिसाद पथके कार्यरत असून जिल्ह्यातील सर्व अधिकाऱ्यांना मुख्यालयी राहण्याच्या सूचना देण्यात आल्या आहेत. जिल्ह्यातील सर्व आरोग्य संस्थांमध्ये साथरोग विषयक औषधसाठा पुरेशा प्रमाणात उपलब्ध असून, पाणी तसेच ब्लिचिंग पावडरचे नियमित गुणवत्ता नियंत्रण करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**केंद्र शासनाच्या टर्शरी कॅन्सर केअर सेंटर (तृतीय संदर्भ सेवा) या योजनेतून
अत्याधुनिक कॅन्सर रुग्णालय सुरु करण्याबाबत**

(४२) * २२८११ श्री.जनार्दन चांदूरकर, श्री.संजय दत्त, श्री.जयवंतराव जाधव : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) केंद्र शासनाच्या टर्शरी कॅन्सर केअर सेंटर (तृतीय संदर्भ सेवा) या एका योजनेतून राज्यासाठी ४ नवीन अत्याधुनिक कॅन्सर रुग्णालय सुरु केले जाणार असल्याचे माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या संदर्भात निरीक्षण अहवाल केंद्र शासनाला सादर करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) होय.

(२) कर्करोगावर उपचार करणाऱ्या रुग्णालयाचे बळकटीकरण करण्यासाठीच्या केंद्र शासनाच्या योजनेअंतर्गत सन २०१६-१७ करिता राष्ट्रसंत तुकडोजी रिजनल कॅन्सर हॉस्पिटल, नागपूर व विवेकांनद मेडीकल फाऊंडेशन अँड रिसर्च सेंटर,

लातूर या दोन रुग्णालयांना टर्शरी कॅन्सर केअर सेंटर्स म्हणून मान्यता देण्याचा प्रस्ताव केंद्र शासनाकडे सादर करण्यात आला आहे. तसेच विभागीय संदर्भ सेवा रुग्णालय, नाशिक व अमरावती या दोन रुग्णालयांचे प्रस्ताव केंद्र शासनास पाठविण्याबाबतची कार्यवाही सुरु आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील आदिवासी व दुर्गम भागातील डॉक्टरांना
 कायमस्वरूपी नियुक्ती देण्याबाबत**

(४३) * २०४३६ डॉ.सुधीर तांबे, श्री.संजय दत्त : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील आदिवासी, दुर्गम व ग्रामीण भागातील नागरीकांच्या आरोग्याचा काळजी घेण्यासाठी आरोग्य केंद्रामध्ये शासनाने बीएएमएस डॉक्टरांची सन २००४ मध्ये नियुक्ती केली पण तेव्हापासून त्यांची नियुक्ती ही अकरा महिन्यांच्या करारावर कंत्राटी स्वरूपाची असल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या डॉक्टरांना कायमस्वरूपी नियुक्ती देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) होय.

(२) व (३) सन २००६ ते सन २०११ या कालावधीत वरीलप्रमाणे नियुक्ती दिलेल्या ७९१ अस्थायी वैद्यकीय अधिकाऱ्यांना शासन सेवेत समावेशन करण्याबाबतचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे.

पालघर जिल्हापरिषदेतील रिक्त पदे भरण्याबाबत

(४४) * २१४३० श्री.आनंद ठाकूर, श्री.हेमंत टकले, श्री.ख्वाजा बेग, अॅड.राहुल नार्वेकर : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पालघर जिल्ह्याची निर्मिती होऊन दिड वर्ष पूर्ण होवुनही अद्याप अनेक बाबींची पूर्तता बाकी असून पालघर जिल्हापरिषदेचे गट क आणि ड चे सुमारे १११ कर्मचारी ठाणे जिल्हा परिषदेत कार्यरत असून जिल्हा परिषदेत अनेक पदे रिक्त असल्याने इतर कर्मचाऱ्यांवर अतिरिक्त कामाचा ताण पडत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने पालघर जिल्ह्याच्या विकासासाठी कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१), (२) व (३) ठाणे जिल्ह्याच्या विभाजनानंतर जे कर्मचारी पालघर जिल्हा परिषदेकडे काम करण्यास इच्छूक होते त्यांच्या सेवा जिल्हा परिषद पालघरकडे माहे डिसेंबर, २०१४ मध्ये वर्ग करण्यात आल्या आहेत. उर्वरीत कर्मचाऱ्यांनी दिलेल्या विकल्पानुसार त्यांच्या समायोजनाची कार्यवाही सुरु आहे.

**रायगड, रत्नागिरी व सिंधुदूर्ग जिल्ह्यासाठी जिल्हा वार्षिक
योजनेतर्गत वितरित झालेला निधी अखर्चित राहिल्याबाबत**

(४५) * १९५३४ श्री.जयंत पाटील : तारांकित प्रश्न क्रमांक १५८३७ ला दिनांक ११ मार्च, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय नियोजन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जिल्हा वार्षिक योजनेतर्गत (सर्वसाधारण) सन २०१५-१६ करीता रायगड जिल्ह्यासाठी रुपये १४० कोटी ५१ लाख रक्कमेच्या आराखाडयास मंजूरी दिली असता फेब्रुवारी, २०१६ अखेर ४२ टक्के खर्च झाले, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच रत्नागिरी व सिंधुदूर्ग जिल्ह्यासाठी वितरित झालेल्या निधीमधून फेब्रुवारी, २०१६ अखेर अनुक्रमे ४६ व ४० टक्के निधी खर्च झाला, माहे मार्च, २०१६ अखेर खर्चात वाढ होऊन निधी १०० टक्के खर्च होईल व त्याबाबत सूचना संबंधित जिल्हाधिकारी यांना दिनांक २० जानेवारी, २०१६ रोजी देण्यात आल्याचे उत्तरात नमूद आहे, तरी सूचनांच्या अनुषंगाने माहे मार्च, २०१६ अखेर रायगड, रत्नागिरी व सिंधुदूर्ग या जिल्ह्याने १०० टक्के खर्च केला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) तसेच रायगड, रत्नागिरी व सिंधुदूर्ग जिल्ह्याने माहे मार्च, २०१६ अखेर किती खर्च केला, तसेच निधी खर्च झालेला नसल्यामुळे संबंधित अधिकाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) होय. हे खरे आहे.

(२) (३) व (४) जिल्हा वार्षिक योजना (सर्वसाधारण), सन २०१५-१६ च्या खर्चात वाढ होऊन मार्च, २०१६ अखेर पर्यंत १०० टक्के निधी खर्च होईल याबाबत तातडीने कार्यवाही करण्याच्या सूचना जिल्हाधिकारी, रायगड, रत्नागिरी व सिंधुदूर्ग यांना शासनाने दि.२० जानेवारी, २०१६ च्या पत्रान्वये दिल्या होत्या. त्यानुसार कार्यवाही करून सदर जिल्ह्यांच्या जिल्हाधिकारी यांच्याकडून प्राप्त अहवालानुसार मार्च, २०१६ अखेर झालेल्या खर्चाची माहिती पुढीलप्रमाणे आहे :-

जिल्हा	सन २०१५-१६ च्या जि.वा.यो.(सर्वसाधारण) एकूण मंजूर निधी	मार्च, २०१६ झालेला खर्च	खर्चाची टक्केवारी
१	२	३	४
रायगड	१५०.९९	१४०.३८	९२.९७
रत्नागिरी	१५८.९९	१५८.९८	९९.९९
सिंधुदूर्ग	१२६.५०	१२५.१६	९९.००

रायगड जिल्ह्याचा रुपये १०.६१ कोटी इतका निधी खर्च होऊ शकणार नसल्याने तो संबंधित यंत्रणांकडून समर्पित करण्यात आल्याने त्या संदर्भात संबंधितांवर कार्यवाही करण्याबाबत जिल्हाधिकारी, रायगड यांनी यंत्रणेचे विभाग प्रमुख/प्रशासकीय विभाग यांना कळविले आहे. तसेच बीडीएस प्रणालीतील तांत्रिक दोषामुळे सिंधुदूर्ग जिल्ह्याचा रुपये १.३४ कोटी इतका निधी मार्च, २०१६ अखेर आहरीत होऊ शकला नाही.

**मोहा (ता.परळी-वैजनाथ, जि.बीड) येथील जिल्हा परिषद केंद्रीय
प्राथमिक शाळेत शिक्षकांच्या वेतनात अपहार झाल्याबाबत**

(४६) * २१६८३ श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.हेमंत टकले,
श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.सतिश चव्हाण : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील
गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मोहा (ता.परळी-वैजनाथ, जि.बीड) येथील जिल्हा परिषद केंद्रीय प्राथमिक शाळेतील माजी मुख्याध्यापकाने मोहा केंद्रांतर्गत २७ शिक्षकांच्या वेतनातून केलेल्या कपातीचा भरणा न करता रुपये ३ लाख इतक्या रक्कमेचा अपहार केल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, वेतन कपात करून त्याचा अपहार करणाऱ्या माजी मुख्याध्यापकाकडून शिक्षकांच्या कपातीच्या रकमा दंडासह वसूल करण्याची मागणी शिक्षकांकडून होत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून संबंधित दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय.

(२), (३) व (४) संबंधित मुख्याध्यापक यांना मुख्य कार्यकारी अधिकारी, बीड यांनी दिनांक २९/३/२०१६ रोजीच्या आदेशान्वये निलंबित केलेले असून २७ शिक्षकांच्या वेतनातून कपात केलेली रक्कम रु. २,२७,०२९/- (अक्षरी रुपये दोन लक्ष सत्तावीस हजार एकोणतीस फक्त) वसूल करण्यासाठी त्यांच्याविरुद्ध पोलीस स्टेशन येथे गुन्हा नोंदविण्यात आलेला आहे.

अमरावती जिल्हा परिषदेच्या सिंचन विभागात गैरव्यवहार झाल्याबाबत

(४७) * २२१८९ श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.संजय दत्त : सन्माननीय जलसंधारण
मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) अमरावती जिल्हा परिषदेच्या सिंचन विभागाने गत वर्षी नाला खोलीकरणाची कामे केली, मात्र यावर्षी पुन्हा जलशिवार योजनेतून करण्यात येणाऱ्या कामांमध्ये लाखो रुपयांचा गैरव्यवहार झाल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सदर अपहाराची चौकशी करून शासनाने संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. राम शिंदे : (१) हे खरे नाही.

जलयुक्त शिवार अभियान अंतर्गत सन २०१५-१६ व २०१६-१७ या वर्षात जिल्हा परिषद लघु सिंचन विभाग, अमरावती यांचेमार्फत नाला खोलीकरणाची कामे घेण्यात आलेली नाहीत, परंतु गॅबियन बंधारा नवीन बांधकामासह गाळ व खोलीकरण करणे, मातीबांध मधील खोलीकरण व डोह करणे, पिकअप विअर मधील खोलीकरण व डोह करणे, सिमेंट बंधा-यातील गाळ काढणे, कोल्हापुरी बंधा-याच्या उर्ध्व भागातील गाळ काढणे अशी ७७ कामे करण्यात आली आहेत. ही कामे मागील वर्षी जलयुक्त शिवार अभियानामध्ये प्रथमतःच केली आहेत.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**हर्डीकर रुग्णालय, डोंबिवली (जि.ठाणे) या खाजगी रुग्णालयातून
रुग्णास कस्तुरबा रुग्णालयात नेण्यासाठी आरोग्य
विभागाच्या रुग्णवाहिकेने नकार दिल्याबाबत**

(४८) * २२३१६ श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.रामहरी रुपनवर, डॉ.सुधीर तांबे : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) हर्डीकर रुग्णालय, डोंबिवली (जि.ठाणे) या खाजगी रुग्णालयातून गरीब महिला रुग्णाला चिंताजनक प्रकृतीमुळे पुढील उपचारार्थ मुंबईतील कस्तुरबा रुग्णालयात नेण्याकरीता आरोग्य खात्याच्या रुग्णवाहिकेने नकार दिल्याने सदर महिलेला खाजगी रुग्णवाहिकेतून कस्तुरबा रुग्णालयात दाखल करावे लागल्याचे माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पुढील उपचारार्थ रुग्णालयात दाखल करण्यास विलंब झाल्याने सदर महिलेची प्रकृती चिंताजनक झाल्याने तिला तात्काळ आयसीयूमध्ये दाखल करावे लागल्याने राज्य मानवी हक्क आयोगाच्या अध्यक्षांनी राज्याच्या आरोग्य संचालकांना नोटीस पाठविली असून उत्तर देण्यास सांगितले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून संबंधित दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) हे अशंत: खरे आहे.

हर्डीकर रुग्णालय येथून पेशंटला स्थलांतरीत करणे संदर्भात आपत्कालीन वैद्यकीय सेवा प्रकल्पाचा टोल फ्री क्र. १०८ ला संपर्क करण्यात आला होता. परंतू हर्डीकर रुग्णालय हे खाजगी रुग्णालय असल्याने खाजगी रुग्णालयातून आजारी रुग्णाला नेणे हे आपत्कालीन वैद्यकीय सेवा प्रकल्पाच्या व्याप्ती बाहेर आहे असे त्यांना सूचित करण्यात आले.

(२) हे खरे नाही.

सदर प्रकरणी मानवी हक्क आयोगाच्या अध्यक्षांनी संचालक, आरोग्य सेवा यांना नोटिस पाठविल्याचे आढळून आले नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**शहापूर तालुक्यातील (जि.ठाणे) भातसा धरणालगत असलेला
“वृंदावन गार्डन” प्रकल्प सुरु करण्याबाबत**

(४९) * १९५१८ अॅड.निरंजन डावखरे : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शहापूर तालुक्यातील (जि.ठाणे) मुंबई-नाशिक महामार्गालगत असणाऱ्या भातसा धरणालगत असणाऱ्या १५० एकर जागेत “वृंदावन गार्डन” उभारण्यात येणार असल्याची घोषणा दिनांक २६ एप्रिल, २००७ रोजी तत्कालिन जलसंपदा मंत्री यांनी केली असल्याचे दिनांक २७ एप्रिल, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय

(२) असल्यास, शहापूर तालुक्यात भातसा, वैतरणा, तानसा, यासारखी मोठी जलाशये, तानसा अभयारण्य, नाथपंथीयाचे स्थान व पुण्यस्थळ तसेच वाल्मिकी ऋषी आश्रम, किल्ला व पांडव लेणी इ. निसर्गसंपदा असल्याने शहापूर तालुका पर्यटन स्थळ म्हणून विकसित झाल्यास, सदर वृंदावन गार्डन हे पर्यटकांचे आकर्षण ठरून त्याद्वारे शासनास महसूली उत्पन्न मिळू शकते व ग्रामस्थांना मोठ्या प्रमाणात रोजगार देखील उपलब्ध होवू शकतो, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, गेल्या ९ वर्षांपासून प्रलंबित असलेला "वृंदावन गार्डन" प्रकल्प सुरु करण्यात यावा अशी मागणी व शहापूर तालुका पर्यटन स्थळ म्हणून विकसित करण्याबाबतची मागणी तेथील स्थानिक लोकप्रतिनिधी व त्या परिसरातील ग्रामस्थांनी केल्याचे तसेच संबंधित कार्यकारी अभियंता यांनी या धरणांचा विकास व्हावा म्हणून एकत्रित प्रस्ताव शासनास पाठवून त्यावर शासन निर्णय घेणार असल्याचे ग्रामस्थांना सांगितल्याचे माहे एप्रिल, २०१६ च्या शेवटच्या आठवड्यात निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, "वृंदावन गार्डन" व धरणपरिसर विकासाबाबतचा प्रस्ताव कार्यकारी अभियंता, भातसा धरण प्रकल्प, जि.ठाणे यांचेकडून शासनास प्राप्त झाल्यास त्यावर शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) अंशतः खरे आहे.

धरणाच्या अधोबाजूस ६० हेक्टर जमिनीवर "बांधा", वापरा व हस्तांतर करा (BOT) या तत्वावर पर्यटन स्थळ विकसित करण्याचा निर्णय मा.मंत्री (जलसंपदा) यांचेकडे दिनांक २५ जानेवारी, २००६ रोजी झालेल्या बैठकीत झाला होता.

(२) अंशत : खरे आहे.

भातसा धरणाच्या अधोबाजूस ६० हेक्टर जमिनीपैकी फक्त ११.१८ हे. क्षेत्र शिल्लक असल्याने व हे क्षेत्र विखुरलेले असल्याने वृंदावन गार्डन पर्यटन स्थळ म्हणून विकसित करणे अव्यवहार्य ठरत आहे.

(३) नाही.

(४) भातसा धरण परिसर पर्यटन विकासाचा प्रस्ताव अव्यवहार्य ठरत असल्याने प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यात सिंचनाची क्षमता वाढविण्यासाठी
 मध्यप्रदेश पॅटर्नचा अवलंब करण्याबाबत**

(५०) * १९५६४ डॉ.अपूर्व हिरे, श्री.शरद रणपिसे, श्री.संजय दत्त, श्री.रामहरी
रुपनवर : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात वर्षानुवर्षे रखडलेले प्रकल्प, त्याचा सिंचन निर्मितीवर झालेला परिणाम, त्यामुळे दुष्काळाची वाढलेली तीव्रता या पार्श्वभूमीवर सिंचनासाठी मध्यप्रदेश पॅटर्नचा अवलंब करण्याचा निर्णय शासनाने घेतला आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, गत ५-६ वर्षांत मध्यप्रदेश राज्य सिंचनासंदर्भात स्वावलंबी झाल्याचे विचारात घेता मध्यप्रदेशच्या धर्तीवर महाराष्ट्रात सिंचन क्षमता वाढविण्यासाठीच्या उपाययोजनांसाठीचा अभ्यास जलसंपदा विभागाच्यावतीने करण्यांत येत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यांत येणार आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) नाही.

मध्यप्रदेश पॅटनचा अवलंब करण्याचा निर्णय शासनाने घेतलेला नाही.

- (२) मध्य प्रदेश शासनाने सिंचनाच्या क्षेत्रात केलेल्या कामाची माहिती करून घेणे नियोजित आहे.
- (३) मध्य प्रदेश पॅटनच्या माहितीचे सादरीकरण करणेबाबत मध्यप्रदेश शासनास विनंती करण्यात आली आहे.
- (४) विलंब झालेला नाही.

**बीड जिल्हयातील महिला बचत गटाचे साहित्य विक्रीसाठी तालुका
व जिल्हास्तरावर विक्री केंद्राचे बांधकाम करण्याबाबत**

(५१) * २२५९६ श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.विक्रम काळे, श्री.सतिश चव्हाण,
श्री.धनंजय मुंडे : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) बीड जिल्हयातील सिरसमार्ग, नाथापूर, रायमोहा, ममदापूर व नागापूर येथे कायमस्वरूपी तालुकास्तरीय विक्री केंद्राच्या बांधकामासाठी रुपये २५ लाखाचा निधी उपलब्ध करून देण्याचा निर्णय शासनाने दिनांक २४ नोव्हेंबर, २०१० च्या शासन निर्णयानुसार घेतला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या दरसूचीनुसार प्रत्येक तालुका विक्री केंद्रासाठी रुपये ५६ लाखाचा खर्च अपेक्षित असून सद्यस्थितीत या बांधकामासाठी केवळ रुपये २५ लाख उपलब्ध आहेत, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, बीड जिल्हयातील प्रलंबित तालुका विक्री केंद्राच्या बांधकामासाठी आवश्यक निधी उपलब्ध करून देण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) तसेच तालुका विक्री केंद्राच्या बांधकामाचा नविन पध्दतीचा आराखडा शासनाने मंजूर केला आहे काय, त्याचे प्रस्तावित अंदाजपत्रकाची किंमत किती आहे ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय. सन २००९-२०१४ या कालावधीत बीड जिल्ह्यातील सिरसमार्ग, नाथापूर, ममदापूर, रायमोहा व नागापूर या पाच तालुका विक्री केंद्रांना मान्यता देऊन निधी वितरीत करण्यात आला आहे.

(२) व (३) शासन निर्णय दिनांक २७.०२.२००९ मधील मार्गदर्शक तत्वानुसार कायम स्वरुपी विक्री केंद्राच्या बांधकामाकरिता रुपये २५.०० लक्ष याप्रमाणे निधी वितरीत करण्यात आलेला आहे.

राज्यातील तालुका विक्री केंद्राच्या बांधकामाकरिता सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या चालू वर्षाच्या दरसूचीनुसार अंदाजपत्रके क्षेत्रीय कार्यालयाकडून मागविण्यात आलेली आहेत. त्यावर धोरणात्मक निर्णय घेण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

(४) नाही. राज्यात शासन निर्णय दिनांक २७ फेब्रुवारी, २००९ अन्वये निर्धारित करण्यात आलेल्या आराखड्यानुसार तालुका विक्री केंद्राचे बांधकाम करण्यात येते.

सोलापूर जिल्हा परिषदेत गौण खनिज वाटपामध्ये गैरव्यवहार झाल्याबाबत

(५२) * १९४३४ श्री.प्रशांत परिचारक : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सोलापूर जिल्हा परिषदेत गौण खनिज वाटपामध्ये सुमारे ४२ कोटी रुपयांचा गैरव्यवहार झाल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या गौण खनिज वाटपामध्ये सोलापूर जिल्ह्यातील २२९ ग्रामपंचायती दोषी असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणाची चौकशी करण्यासाठी पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागाचे उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली चौकशी समिती नेमण्यात आली होती त्यास समितीचा अहवाल जिल्हा परिषदेचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांना प्राप्त झाला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) हे खरे नाही.

(२), (३) व (४) सोलापूर जिल्हा परिषदेकडून पाच लाखापेक्षा जास्त वितरीत करण्यात आलेला गौण खनिज अनुदानाअंतर्गत ३३५ ग्राम पंचायतींची तपासणी उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (पाणी पुरवठा) यांच्या अध्यक्षतेखालील त्रिसदस्यीय समिती मार्फत करण्यात आली असता २३९ ग्राम पंचायतीमध्ये काही अनियमितता झाली असल्याचे आढळून आले आहे. वरील पैकी ३९ ग्रामसेवकांना निलंबित करण्यात आले आहे.

सदर प्रकरणांची शासनाने दखल घेतली असून सखोल चौकशीचे आदेश दिले आहेत. या चौकशीअंती उचित कार्यवाही करण्यात येईल.

राज्यात विविध विभागांना एकच औषध कंपनी वेगवेगळ्या दराने करार करित असल्याबाबत

(५३) * २०४०९ श्री.माणिकराव ठाकरे, श्री.शरद रणपिसे, श्री.संजय दत्त, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.रामहरी रुपनवर : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात सार्वजनिक आरोग्य, वैद्यकीय शिक्षण, महिला बालकल्याण, आदिवासी अशा विविध विभागांना औषधांची खरेदी करावी लागत असून एकच औषध कंपनी या सगळ्या विभागांशी वेगवेगळ्या दराने करार करित असल्याचे माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, तामिळनाडू आणि कर्नाटक राज्यांनी औषध खरेदीसाठी वेगळे महामंडळ तयार केले असून यामुळे औषध कंपन्यांच्या मनमानीला काही अंशी अंकुश बसणार आहे, याबाबत मा.मुख्यमंत्र्यांनी औषध खरेदी महामंडळ नेमण्याचे घोषित केले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) होय.

सार्वजनिक आरोग्य विभाग, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, महिला व बालविकास विभाग, आदिवासी विकास विभाग तसेच अन्य विभागांकडून औषध खरेदीसाठी स्वतंत्रपणे खरेदी प्रक्रिया राबविली जाते. तसेच खरेदी करावयाच्या बाबींची खरेदीची संख्या (Quantity) व पुरवठ्याचे ठिकाण (Consignee) यामध्ये तफावत असण्याची शक्यता असते. त्यामुळे काही बाबींसाठी वेगवेगळे दर प्राप्त होण्याची शक्यता नाकारता येत नाही.

(२) होय.

(३) राज्यातील आरोग्य सेवेचा दर्जा सुधारण्यासाठी टाटा ट्रस्ट यांच्यासमवेत दिनांक ३१.०३.२०१६ रोजी सामंजस्य करार करण्यात आला आहे. सदर करारातील तरतूदीनुसार वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन संचालनालय तसेच सार्वजनिक आरोग्य विभागाच्या खरेदी / वितरण धोरणाचा अभ्यास करून महाराष्ट्र स्टेट मेडिकल सप्लाय कार्पोरेशन स्थापन करण्याच्या दृष्टीने टाटा ट्रस्ट यांनी अहवाल सादर करावयाचा होता. त्या अनुषंगाने टाटा ट्रस्ट यांनी दिनांक १५.०६.२०१६ रोजी महाराष्ट्र स्टेट मेडिकल सप्लाय कार्पोरेशन स्थापन करण्याच्या दृष्टीने अंतरिम अहवाल (Draft Report) शासनास सादर केला आहे. त्यानुसार यासंदर्भात पुढील कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

सन २०१६-१७ मधील पुर्ण करावयाच्या जलसिंचन प्रकल्पाबाबत

(५४) * १९७१४ अॅड.निरंजन डावखरे : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सन २०१५-१६ या वर्षात जलसिंचनाचे २६ प्रकल्प सुरु केले असल्याचे व माहे जून, २०१६ पर्यंत ७१ हजार सिंचन क्षमता व ७६७ द.ल.घ.मी. पाणीसाठा निर्मिती होणार असल्याचे, त्याचप्रमाणे सन २०१६-१७ मध्ये अर्थसंकल्पिय तरतुदीनुसार रुपये ७८५७ कोटी इतका निधी प्राप्त झाला असून त्या निधीमधून २८ जलसिंचन पूर्ण करण्यात येणार असल्याचे मा.जलसंपदा मंत्री (कृष्णा खोरे प्रकल्प वगळून) यांनी जाहीर केले असल्याचे दिनांक १९ एप्रिल, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सन २०१५-१६ मध्ये पूर्ण झालेल्या २६ प्रकल्पांमुळे जून, २०१६ पर्यंत किती वाढीव जलसिंचन क्षमता व पाणीसाठा (द.ल.घ.मी.) कोणकोणत्या ठिकाणी निर्माण झाला आहे,

(३) तसेच सन २०१६-१७ मधील पुर्ण करावयाच्या २८ प्रकल्पाबाबतची सद्यस्थिती काय आहे व त्यासाठी आतापर्यंत किती रक्कम खर्च करण्यात आली आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) होय. तथापि सध्याच्या मंत्रीमंडळामध्ये जलसंपदा मंत्री (कृष्णा खोरे प्रकल्प वगळून) असे पद कार्यरत नाही.

(२) सन २०१५-२०१६ मधील प्रकल्पांची माहिती पुढीलप्रमाणे आहे.

अ.क्र.	प्रकल्पाचे नाव व जिल्हा	जून २०१६ पर्यंत वाढीव सिंचन क्षमता (हेक्टर)	जून २०१६ पर्यंत वाढीव पाणीसाठा (द.ल.घ.मी.)
१	कोतगांव लघु प्रकल्प, जळगाव	०	०
२	काब्र्याखडक लघु प्रकल्प, धुळे	१४२	०
३	सिना कोळेगांव मोठा प्रकल्प, उस्मानाबाद	५६९	०.०००
४	चिखली लघु प्रकल्प, सातारा	७९०	०.०००
५	जांभळी लघु प्रकल्प, सातारा	१२०	०.०००
६	कुसवडे लघु प्रकल्प, सातारा	७०४	०.०००
७	वांगणा उसियो मध्यम प्रकल्प, सातारा	१३३०	०.०००
८	कृष्णा मोठा प्रकल्प, सातारा	६५०	०.०००
९	सिना मेहेकरी मध्यम प्रकल्प, बीड	०	०.०००
१०	कडवा, नाशिक	०	०
११	नवलगव्हाण लघु प्रकल्प, हिंगोली	६५३	२.७३२
१२	सारणी सांगवी लघु प्रकल्प, बीड	०	०
१३	कालपाथरी मध्यम प्रकल्प, गोंदिया	०	०
१४	कोकलगांव बॅरेज, वाशिम	१४६	०
१५	नागठाणा-२, अमरावती	०	०
१६	दगडपारवा, अकोला	०	०
१७	ढिल्ली बॅरेज, वाशिम	७९१	३.६७३
१८	बोरखेडी, वाशिम	०	०
१९	कुत्तरडोह, वाशिम	०	०

२०	सोनगव्हाण बॅरेज, वाशिम	६७९	३.३१७
२१	वरुड बॅरेज, वाशिम	५३५	२.७
२२	अडगांव बॅरेज, वाशिम	५६	०
२३	गणेशपूर बॅरेज, वाशिम	४८	०
२४	जुमडा बॅरेज, वाशिम	७०९	३.३५९
२५	जयपूर बॅरेज, वाशिम	८८६	२.८७८
२६	उकळी बॅरेज, वाशिम	६०६	२.८३२

(३) सन २०१६-१७ मधील पुर्ण करावयाच्या प्रकल्पांची वाढीव सिंचन क्षमता व पाणीसाठा याबाबत माहिती पुढीलप्रमाणे आहे.

अ.क्र.	प्रकल्पाचे नाव व जिल्हा	झालेला खर्च (रु.कोटी)	सद्यःस्थिती
१	वाघ (Nab) लघु प्रकल्प, ठाणे	५५.८८००	प्रकल्पाचे धरण, विमोचक, सांडव्याची कामे १००% पूर्ण, कालव्याची कामे ८५% पूर्ण
२	तिलारी मोठा प्रकल्प, सिंधुदूर्ग	१०७४.७५००	प्रकल्पाचे धरण, उजवा, डावा व जोड कालव्याची कामे १००% पूर्ण झालेली आहेत. बांदा शाखा कालव्याची कामे ६०% व वितरीकांची कामे ६०% पूर्ण
३	वाघूर मोठे प्रकल्प, जळगांव	६८०.७०००	धरण-१००% पूर्ण (३२५.०० दलघमी), उजवा तट कालवा-९४% पूर्ण (२४ कि.मी. पैकी २२.६५ कि.मी. लांबी पूर्ण), डावा तट कालवा-१००% पूर्ण (१६.८५ कि.मी. एकूण लांबी पूर्ण)
४	वाघझिरा लघु प्रकल्प, जळगाव	५.९५४०	मुख्य धरणाचे मातीकाम पूर्ण, सांडव्याचे बांधकाम प्रगतीपथावर, बंदिस्त कालवा प्रणाली संकल्पन प्रगतीत.

५	निम्न पांझरा (अक्कलपाडा) मध्यम प्रकल्प, धुळे	३९३.३१७०	अक्कलपाडा धरणाचे काम डेक ब्रीज वगळता पुर्ण झाले आहे. डाव्या कालव्याचे काम वितरीकेसह ६०% पुर्ण झाले आहे व उजव्या कालव्याचे काम वितरीकेसह ९०% पुर्ण झाले आहे.
६	पुरंदर उपसा सिंचन योजना मोठे प्रकल्प, पुणे	३७५.८३००	शीर्षकामे पूर्ण, कालव्याची कामे व वितरण व्यवस्थेची कामे प्रगतीपथावर.
७	निवकणे लघु प्रकल्प, सातारा	३५३.६३००	धरणाचे मातीकाम ८० टक्के पूर्ण झाले आहे. धरणाची अंशतः घळभरणी सन २००६ मध्ये पूर्ण झाली असून मृत पाणीसाठा निर्माण झाला आहे. धरणाचे विमोचकाचे व सांडव्याचे काम अपूर्ण आहे. ८ को.प. बंधारे नियोजित असून अद्याप को.प.बंधान्याची कामे हाती घेतलेली नाहीत.
८	पिंपळगाव (ढाळे) मध्यम प्रकल्प, सोलापूर	१११.१४००	धरण पूर्ण, कालव्याची कामे व वितरण व्यवस्थेची कामे प्रगतीपथावर.
९	पळसुंदे ल.पा.यो.लघु प्रकल्प, अहमदनगर	१२.९३००	महसूल विभागाने वाळूचे लिलाव न केल्यामुळे कामासाठी वाळू उपलब्ध होत नाही. त्यामुळे प्रकल्पाचे काम बंद आहे.

१०	नांदगांव सा.त.लघु प्रकल्प, औरंगाबाद	३.९६००	प्रकल्पाचे घळभरणीचे काम सोडून भौतिकदृष्ट्या ६० टक्के काम पूर्ण झाले आहे.
११	बाणेगांव बृ.ल.पा. लघु प्रकल्प, जालना	५.४४००	प्रकल्पाचे मुख्य धरणाचे काम घळभरणीसह जून २००६ अखेर पूर्ण, दोन्ही कालव्याचे मातीकाम व बांधकामे ९० टक्के पूर्ण.
१२	निम्न दुधना प्रकल्प (मुळ कामे) मोठे प्रकल्प, परभणी	१५२२.१६००	प्रकल्पाचे मातीधरणाचे काम पूर्ण, दगडी धरणाचे काम ९९ टक्के पूर्ण, विमोचकाचे ९२ टक्के काम पूर्ण, कालव्याची कामे प्रगतीपथावर.
१३	उगीलेवाडी सात लघु प्रकल्प, लातूर	६.६७००	भूसंपादन कार्यवाही पूर्ण.धरणाचे मातीकाम पूर्ण
१४	नांदूर मधमेश्वर प्रकल्प मोठे प्रकल्प, नाशिक	१३८४.३३००	नांदूर मधमेश्वर प्रकल्पांतर्गत-मुकणे धरण काम पूर्ण.भावली धरण-काम पूर्ण, वाकी धरण-९५% पूर्ण-काम प्रगतीत,भाम धरण-४५ टक्के पूर्ण-काम प्रगतीत, नांदूर मधमेश्वर बंधारा- काम पूर्ण, नांदूर मधमेश्वर कालवा-काम पूर्ण
१५	बावनथडी (एआयबीपी) मोठे प्रकल्प, भंडारा	७४०.०५३०	धरण पूर्ण. मुख्य कालवा व वितरण प्रणाली जवळपास पूर्ण. कालव्याची किरकोळ कामे प्रगतीत. पुनर्वसन पूर्ण.
१६	सपन मध्यम प्रकल्प, अमरावती	३८९.०६७०	धरण १०० टक्के पूर्ण. कालवा १०० टक्के पूर्ण. वितरण प्रणाली ९० टक्के पूर्ण. भाग-१ कामे ३० टक्के पूर्ण. उर्वरित कामे प्रगतीत. पुनर्वसनाचे काम पूर्ण. पर्यावरण विषयक मान्यता

			करिता टर्म ऑफ रेफ्रंस सादर करण्याची कार्यवाही सुरू. वन प्रस्तावास (४९.५४) हे अंतिम मान्यता प्राप्त दिनांक ३ एप्रिल, २०१०. प्रकल्पास आवश्यक एकुण ५०१ हेक्टरपैकी ४४४ हेक्टर चे संपादन झालेले असून उर्वरित ५७ हेक्टर पैकी ५१.७६ हेक्टरचे प्रस्ताव सादर आहेत.
१७	आमपाटी (संग्रा.तलाव) (आदिवासी), अमरावती	१०.९५५०	प्रकल्पाचे काम ३० टक्के पूर्ण, प्रकल्पास आवश्यक एकुण ४५.५८ हे जमिनीपैकी ४०.५० हे जमीन संपादित झाली असून उर्वरित ५.०८ हेक्टर जमिनीचे संपादन प्रक्रियेत. ई क्लास जमीन १३.२६ हेक्टर पैकी १३.२६ हेक्टर हस्तांतरित झालेली आहे.
१८	पाक नदी लघु प्रकल्प, अमरावती	८५.२२५०	धरण १०० टक्के, सांडवा ९५ टक्के व कालवे ८० टक्के पूर्ण. वितरण प्रणालीचे कामे पाईप लाईनद्वारे प्रस्तावित. एकूण आवश्यक २४९.३९ हेक्टर जमिनीपैकी १९९.६९ हेक्टर चे संपादन झाले असून उर्वरित ४९.७० हेक्टर जमिनीचे प्रस्ताव सादर आहेत.
१९	झटामझरी लघु प्रकल्प, अमरावती	१४.३३८०	धरणाचे काम पूर्ण. कालव्याची कामे पाईप लाईनद्वारे प्रस्तावित.
२०	वाई (संग्राहक तलाव) लघु प्रकल्प, अकोला	७६.२६३०	धरण ९० व पुच्छ कालवा ८० टक्के पूर्ण. सांडव्याचे काम प्रगतीत. प्रकल्पामुळे एक गाव बाधित होत असून नागरी सुविधांची कामे प्रगतीत. एकुण ३३१.४९ हेक्टर खाजगी जमीन आवश्यक असून यापैकी १०१.८५ हेक्टर जमीन संपादीत झाली आहे व उर्वरित २२९.६४ जमिनीचे प्रस्ताव जिल्हाधिकारी यांना सादर. एकुण आवश्यक ४०.४७ हेक्टर ई-क्लास जमिनीचे हस्तांतरण झाले आहे.

२१	कुकसा (सं.तलाव) बृ. लपा लघु प्रकल्प, वाशिम	३२.१६६०	धरणाचे ८० टक्के काम पूर्ण. विद्युत वाहिनीचे स्थलांतरणचे काम प्रगतीत. एकुण आवश्यक २७२.५३ हेक्टर खाजगी जमिनीपैकी ६०.४७ हेक्टर जमीन ताब्यात असून उर्वरित २१२.०६ हेक्टरचे प्रस्ताव सरळ खरेदीस्तव जिल्हाधिकारी यांना सादर आहे.
२२	सुरखंडी (संग्राहक) लघु प्रकल्प, वाशिम	८.६६३०	धरणाचे काम ९० टक्के पूर्ण. सांडवा व प्रपातचे काम ८० टक्के पूर्ण व उर्वरित काम प्रगतीत. आवश्यक ५७.३२ हे जमीन ताब्यात आहे.
२३	वडगाव (संग्राहक तलाव) लघु प्रकल्प, वाशिम	१७.१७८०	प्रकल्पाचे काम ७० टक्के पूर्ण. जून २०१६ अखेर घळभरणी प्रस्तावित, प्रकल्पास आवश्यक एकूण ९२.४३ हे खाजगी जमिनीपैकी ८७.८७ हेक्टर जमीन संपादित झाली असून उर्वरित ४.५६ हेक्टर चे प्रस्ताव सादर आहेत. एकूण आवश्यक २९.१४ हेक्टर ई-क्लास जमिनीपैकी १५.२० हेक्टर जमिनीचे हस्तांतरण झाले असून उर्वरित १३.९४ हेक्टर चे प्रस्ताव जिल्हाधिकारी यांना सादर आहेत.
२४	अमडापूर बृहत लपा लघु प्रकल्प, यवतमाळ	७१.०९००	धरण पूर्ण. कालवा ६५ टक्के व वितरण प्रणाली ६० टक्के पूर्ण. वन प्रस्तावास अंतिम मान्यता प्राप्त. तीन गावातील ३६४ घरांचे पुनर्वसन

			शिल्लक. योजनेस आवश्यक एकुण ६१९.५९ हेक्टर जमिनीपैकी ६००.६७ हेक्टर जमीन संपादित असून उर्वरित १८.९२ हेक्टर जमिनीचे संपादन कार्यवाहीत आहे.
२५	लखमापूर (संग्राहक) लघु प्रकल्प, यवतमाळ	८.७२८०	धरण ७५ टक्के पूर्ण. सांडवा-पुर्ण, पुच्छ कालवा-७५ टक्के पूर्ण. प्रकल्पास आवश्यक एकुण ७८.२३ हेक्टर जमिनीपैकी ६५.२४ हेक्टर संपादित असून उर्वरित १२.९९ हेक्टर चे प्रस्ताव संयुक्त मोजणी स्तरावर आहेत. घळभरणी जून २०१६ मध्ये प्रस्तावित.
२६	बोराखेडी (संग्राहक तलाव) लघु प्रकल्प, बुलढाणा	२१.०२७०	मुख्य धरण १०० टक्के पूर्ण.सांडवा ८९ टक्के पूर्ण. प्रवाही पध्दतीने १७ हे. व उपसाव्दारे १२९१ हे. सिंचन प्रस्तावित. उजवा कालवा पूर्ण. पुनर्वसन अडचणीमुळे प्रकल्पावर अशंत: पाणीसाठा व सिंचन क्षमता निर्मिती झालेली आहे. पुनर्वसन व नागरी सुविधांची कामे शिल्लक. पारडी गावाचे पुनर्वसन करिता संपादित करावयाच्या जमिनीचे (१८.३९ हेक्टर) प्रकरण न्यायप्रविष्ट. सदर जमीन वगळता उर्वरित २७१.८२ हेक्टर जमीन ताब्यात आहे.

२७	दिग्रस को.प.बं.लघु प्रकल्प, बुलढाणा	०.२३८०	मुख्य कामाची निविदा प्रक्रिया पुर्ण झाली असून बांधकामास लगेच सुरुवात करण्यात येत आहे. योजनेस आवश्यक २.१० हे. जमीन ताब्यात आहे.
२८	मासरूळ, बुलढाणा	२३.७२८०	मुळ प्रकल्प पुर्ण. उंचीकरणाचे काम ९० टक्के पुर्ण. उंचीकरणासाठी आवश्यक अतिरिक्त जमिनीचे (४७.१५ हे) भूसंपादन प्रस्ताव कलम-४ स्तरावर. दोन गावांचे पुनर्वसन पुर्ण.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

विधान भवन :
मुंबई.

उत्तमसिंग चव्हाण
सचिव,
महाराष्ट्र विधानपरिषद

मुद्रणपूर्व सर्व प्रकिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर करण्यात आली आहे.

मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई.